

Manual dels hàbitats de Catalunya

Pla de l'obra

Volum I
Introducció

Volum II
1 Ambients litorals i salins

Volum III
2 Aigües continentals

Volum IV
3 Vegetació arbustiva i herbàcia
(Vegetació arbustiva)

Volum V
3 Vegetació arbustiva i herbàcia
(Prats i pastures)

Volum VI
4 Boscos

Volum VII
5 Molleres i aiguamolls
6 Roques, tarteres, glaceres, coves

Volum VIII
8 Terres agrícoles i àrees antròpiques

Manual dels hàbitats de Catalunya

Catàleg dels hàbitats naturals reconeguts en el territori català
d'acord amb els criteris establerts pel
CORINE biotopes manual
de la Unió Europea

Edició a cura de

Josep VIGO
Jordi CARRERAS
Albert FERRÉ

Departament de Medi Ambient i Habitatge.
Generalitat de Catalunya

Autors

Empar CARRILLO [EC]
Albert FERRÉ [AF]
Ramon M. MASALLES [RMM]
Josep M. NINOT [JMN]
Centre Especial de Recerca de Biodiversitat Vegetal
Universitat de Barcelona

Joan FONT [JF]
Josep GESTI [JG]
Lluís VILAR [LV]
Departament de Ciències Ambientals
Universitat de Girona

Volum VII
5 Molleres i aiguamolls
6 Roques, tarteres, glaceres, coves

Barcelona 2005

Sumari

5 Molleres i aiguamolls

51 Torberes altes

53 Vores d'aigua i hàbitats inundables

- 53.1 Canyissars i formacions anàlogues
- 53.2 Formacions de grans c rexs
- 53.3 Formacions de *Cladium mariscus*
- 53.4 Creixenars i formacions anàlogues
- 53.6 Canyars i formacions anàlogues

54 Molleres i comunitats fontinals

- 54.1 Fonts i rierols
- 54.2 Molleres alcalines
- 54.3 Molleres fontinals articoalpines
- 54.4 Molleres  cides
- 54.5 Molleres de transició

6 Roques, tarteres, glaceres, coves

61 Tarteres

- 61.1 Tarteres silícies de caràcter boreal
- 61.2 Tarteres calcàries de llocs frescals
- 61.3 Altres tarteres
- 61.5* Terrers (badlands)

62 Roques no litorals

- 62.1 Cingles i penyals calcaris
- 62.2 Cingles i penyals silícis
- 62.3 Terraprims i codines
- 62.4 Roques sense vegetació vascular
- 62.5 Roques humides
- 62.7* Roques i murs amb vegetació subnitròfila

63 Congestes permanents i glaceres

65 Coves

Edició:
Josep Vigo, Jordi Carreras,
Albert Ferré

Redacció:
Jaume Cambra, Jordi
Carreras, Empar Carrillo,
Antoni Curcó,
Albert Ferré, Xavier Font,
Ramon M. Masalles,
Josep M. Ninot, Josep Vigo
*Centre Especial de Recerca
de Biodiversitat Vegetal.
Universitat de Barcelona*

Joan Font, Josep Gest ,
Lluís Vilar
*Departament de Ciències
Ambientals. Universitat de Girona*

Enric Ballesteros
*Centre d'Estudis Avançats
de Blanes. CSIC*

Coordinació científica
Josep Vigo

Coordinació t cnica
Francesc Diego, Salvador
Grau, Pilar Vendrell
*Departament de Medi
Ambient i Habitatge.
Generalitat de Catalunya*

Assessorament lingüístic
Neus Baltrons (català)
Roser Estap  (espanyol)
Ailish Maher i William Bain
(angl s)

Disseny i maquetació
Robert Masip
"la nevera, idees fresques"

Fotomecànica
Sorrosal S.A.

Impressió
XXXXXXXXXXXX

  1a edició: XXXXXXXXX
  Drets d'aquesta edició:
XXXXXXXXXXXX

Dipòsit legal: XXXXXXXXXX
ISBN: XXXXXXXXXX
Impr s a Catalunya. *Printed in Catalonia.*

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mit  o procediment mecànic o electrònic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor i estaran sotmeses a les sancions establertes per les lleis.

51.1131 Bonys de les torberes dominats per bruguerola (*Calluna vulgaris*)

Torberes amb esfagnes i bruguerola al clot de Rialba (Pallars Sobirà). E. Carrillo

Bony d'una torbera amb esfagnes i bruguerola, a la Vall d'Aran. A. Ferré

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpi.
Ambients que ocupa – Proximitat de rierols, surgències difuses, àrees planes o gairebé, amb poc drenatge.
Clima – Subalpí humit i alpi nivós. La freqüència de pluges estivals és imprescindible per al manteniment d'aquest hàbitat, ja que els esfagnes no toleren gaire bé la manca d'aigua.
Substrat – Substrat torbós, molt àcid, que pot assecar-se temporalment perquè no té una aportació constant de l'aigua de la torbera.

Aspecte

Petits bonyes que sobresurten de la torbera circumdant, formats per tofes denses, poc humides, d'esfagnes, en què arrelen diverses ericàcies. La bruguerola sol ser-hi l'espècie dominant, però no hi són rares les nabineres.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbustiu				
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•	•	
<i>Vaccinium uliginosum</i> subsp. <i>microphyllum</i>		•	•	
<i>Vaccinium myrtillus</i> (nabinera)				•
Estrat herbaci				
<i>Eriophorum vaginatum</i> (cotonera)			•	
<i>Carex nigra</i>			•	
<i>Scirpus cespitosus</i>			•	
<i>Primula integrifolia</i>				•
<i>Nardus stricta</i> (pèl caní)				•
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil·la)				•
Estrat muscinal				
<i>Sphagnum capillifolium</i> (esfagne)		•	•	
<i>Sphagnum subnitens</i> (esfagne)		•	•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Calluno-Sphagnetum subnitentis Casanovas 1992

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Sphagnum capillifolium. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

És un hàbitat que cobreix superfícies petites i disperses. La localització que presenta, sovint a les parts baixes dels vessants o a la perifèria d'estanys, el fa vulnerable a causa de la freqüentació i de les activitats agressives que s'hi solen dur a terme (obertura de camins, instal·lació de pistes d'esquí, construcció d'embassaments...). Caldria preservar-lo íntegrament, ja que als Pirineus es troba al límit meridional de la seva àrea de distribució.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa (Europa central i septentrional)
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ④ superfícies exigües
Diversitat florística	▶ ② mitjana. Conté algunes espècies de torbera rares a Catalunya, com ara <i>Eriophorum vaginatum</i>
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7110 Torberes altes actives

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

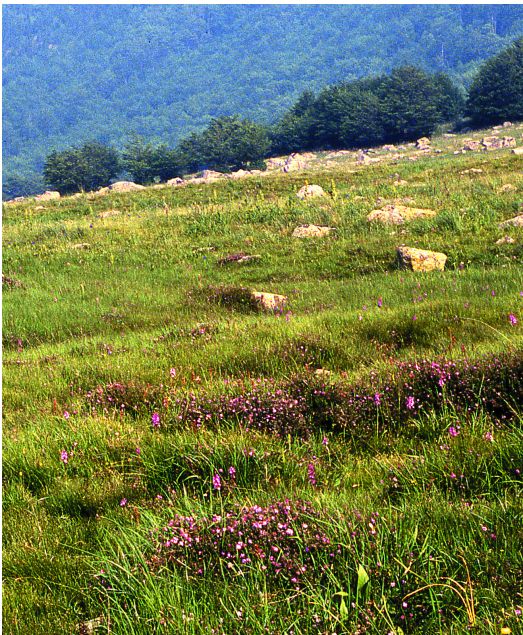
51.1132 Bonys de les torberes dominats per bruc d'aiguamoll (*Erica tetralix*)

Torbera amb bruc d'aiguamoll a Molières (Vall d'Aran). X. Font

Aspecte

Bonys que sobresurten poc o molt de la resta de la torbera, formats per petites mates de bruc d'aiguamoll i esfagnes. Poden ser considerats com a petites torberes ombrogèniques.

Torberes de Molières (Vall d'Aran). I. Soriano

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge altimontà.
Ambients que ocupa – Fons plans de valls glacials, on l'aigua circula amb dificultat i sovint dona lloc a una complexa xarxa de rierols.
Clima – Medieuropeu subatlàntic.
Substrat i sòl – Materials quaternaris àcids; sòls torbosos, de pH baix, rics en matèria orgànica però pobres en nutrients, normalment xops. L'aigua hi arriba a partir d'una capa freàtica poc profunda, però també depenen molt de l'aigua de pluja.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbustiu				
<i>Erica tetralix</i> (bruc d'aiguamoll)	•		•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)		•		
Estrat herbaci				
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil·la)		•		
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)			•	
<i>Narthecium ossifragum</i>				•
<i>Orchis maculata</i>				•
<i>Carex echinata</i>				•
Estrat muscinal				
<i>Sphagnum subnitens</i> (esfagne)		•	•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Sphagno subnitentis-Ericetum tetralicis Ballesteros, Baulies et Canalis 1983

Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran, capçalera de la Noguera Ribagorçana). De 1.600 a 1.850 m.

Bruc d'aiguamoll. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

Molt sensible a la dessecació i als canvis de qualitat de l'aigua. Cal tenir en compte tant les alteracions directes com les que es puguin produir més amunt de la conca. S'ha d'evitar l'excessiva freqüentació de l'hàbitat i el trepig. Sensible a la pol·lució ambiental, ja que es tracta de torberes alimentades en bona part per l'aigua de pluja.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa (zona atlàntica)
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ② mitjana; però acull algunes espècies rares a Catalunya, com ara el bruc d'aiguamoll, que es troba aquí en un dels extrems de la seva àrea de distribució, i algunes moltes, com és ara el mateix <i>Sphagnum subnitens</i>
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7110 Torberes altes actives

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

31a Landes de bruc d'aiguamoll (*Erica tetralix*), acidòfiles i iigròfiles, de l'estatge subalpí dels Pirineus centrals

53 Vores d'aigua i hàbitats inundables

53.1 Canyissars i formacions anàlogues

53.111

Canyissars sempre inundats

Canyissar al delta de l'Ebre. E. Illa

Aspecte

Canyissars de fins a tres metres d'alçària, generalment densos. En formen part, sobretot, plantes helofítiques rizomatoses, adaptades a la submersió continuada de l'aparell radicular i de la base de les tiges. La riquesa florística és molt diversa en funció de les característiques fisicoquímiques de l'aigua, de la fluctuació del nivell d'aquesta i de l'àrea biogeogràfica on apareixen aquestes formacions.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana, terra baixa i litoral marítim.

Ambients que ocupa – Vores de llacunes, estanys, embassaments, etc., d'aigües quietes, i ribes de cursos fluvials de corrent lent.

Clima – Medieuropeu o mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls permanentment inundats per aigua dolça.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Flora principal				
<i>Phragmites australis</i> (canyis)	•		•	
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>tabernaemontani</i> (jonca d'estany)			•	
<i>Scirpus lacustris</i> subsp. <i>lacustris</i> (jonca d'estany)			•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	
<i>Scirpus littoralis</i> (jonca litoral)			•	
<i>Sparganium erectum</i> (bova borda)			•	
<i>Alisma plantago-aquatica</i> (plantatge d'aigua)			•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Scirpo-Phragmitetum W. Koch 1926

Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br. Bl. et O. Bolòs 1957

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, olositànic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric, i Prepirineus.

Canyissars d'Utxesa (Segrià). J.A. Conesa

Gestió, usos i problemes de conservació

Els principals problemes de conservació d'aquest hàbitat es relacionen amb la pèrdua d'espais naturals on es mantenen masses d'aigua permanents, especialment en àrees mediterrànies en què, ja de manera natural, són poc freqüents. La qualitat deficient de les aigües provoca, més que l'eliminació del canyissar, una pèrdua dràstica de la diversitat vegetal a causa de la desaparició de les espècies de requeriments més estrictes.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ② comú
Forma d'implantació territorial	► ② superfícies mitjanes
Diversitat florística	► ① baixa
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

53a Canyissars

53.112

Canyissars de sòls rarament inundats

Canyissar al pla de Salito (Pallars Sobirà). A. Ferré

Aspecte

Canyissars densos, de fins a tres metres d'alçària, generalment constituïts per un nombre reduït d'espècies. Els integren principalment helòfits rizomatosos adaptats als sòls saturats d'aigua i a períodes breus d'inundació.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i litoral marítim.
Ambients que ocupa – Aiguamolls, vores de llacunes, estanys i basses temporànies.
Clima – Mediterrani.
Substrat i sòl – Sòls profunds i argilosos, inundats durant períodes curts per aigües dolces (més rarament, feblement salabroses).

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Phragmites australis</i> (canyis)	•		•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)		•	•	
<i>Calystegia sepium</i> (corretjola gran)		•		
<i>Phalaris arundinacea</i>			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Scirpo-Phragmitetum W. Koch 1926

Canyis. A. Ferré

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric, i Prepirineus.

Gestió, usos i problemes de conservació

Els principals problemes per conservar aquest hàbitat poden provenir de la pèrdua d'espais adequats i de la disminució de la qualitat de les aigües, cosa que afavoreix l'empobriment florístic de la comunitat.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	▶ ① molt comú
Forma d'implantació territorial	▶ ② superfícies mitjanes
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ① madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

53a Canyissars

53.113

Canyissars de *Phragmites australis* subsp. *chrysanthus*

Canyissar a la riba de l'estany de la Ricarda (Baix Llobregat). X. Font

Aspecte

Canyissars de fins a sis metres d'alçària. Sota l'estrat superior, molt dens, constituït únicament per la subespècie *chrysanthus* del canyís, hi ha un estrat herbaci més baix (1-2 m) i lax; en fan part espècies adaptades a la inundació del sòl i a concentracions moderades de sal.

Trencadalla. E. Batriu

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim.
Ambients que ocupa – Llacunes i canals.
Clima – Mediterrani marítim.
Substrat i sòl – Sòls inundats, temporalment o permanentment, per aigües lleugerament salabroses.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci superior				
<i>Phragmites australis</i> subsp. <i>chrysanthus</i> (canyís)	•		•	
Estrat herbaci inferior				
<i>Scirpus maritimus</i> (jonca marítima)			•	
<i>Kosteletzkya pentacarpos</i> (trençadalla)			•	
<i>Phragmites australis</i> subsp. <i>australis</i> (canyís)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Scirpetum compacto-littoralis Br. Bl. 1931 em. nom. Rivas Mart. et al. 1980 subass. *phragmitetosum isiaci*
Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br. Bl. et O. Bolòs 1957 subass. *phragmitetosum isiaci*

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic (aiguamolls de l'Alt i del Baix Empordà) i catalanídic (deltes del Llobregat i de l'Ebre).

Gestió, usos i problemes de conservació

Aquests canyissars es troben majoritàriament dins d'espais protegits, alguns dels quals disposen de plans de gestió que els tenen en compte específicament. Els principals problemes de conservació deriven de la desaparició o de la fragmentació dels aiguamolls litorals, a conseqüència de la urbanització o de la construcció d'instal·lacions turístiques, vies de comunicació, etc. També els amenaça la variació de les característiques físicoquímiques de l'aigua (dulcificació, eutrofització), causada per l'aportació d'excedents d'aigües de reg o per alteracions en els fluxos naturals entre l'aigua marina i la continental.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ③ regió mediterrània meridional
Freqüència dins el territori català	► ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	► ② superfícies mitjanes
Diversitat florística	► ① baixa
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

53a Canyissars

53.12

Herbassars graminoides de jonca d'estany (*Scirpus lacustris*)

Herbassar de jonca d'estany i balques a l'estany de Tordera (Maresme). A. Ferré

Aspecte

Herbassars alts (dos metres o més), densos i poc rics florísticament, formats per herbes graminoides o junciformes que viuen amb la base submergida dins l'aigua una bona part de l'any.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.
Ambients que ocupa – Vores d'estanys, basses i cursos fluvials de corrent lent.
Clima – Mediterrani.
Substrat i sòl – Sòls argilosos, sempre xops o humits (tot i que a vegades poden quedar superficialment eixuts a l'estiu); aigua eutròfica dolça o feblement salabrosa.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Scirpus lacustris</i> (jonca d'estany)		•	•	
<i>Scirpus littoralis</i> (jonca litoral)				•
<i>Phragmites australis</i> (canyís)			•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

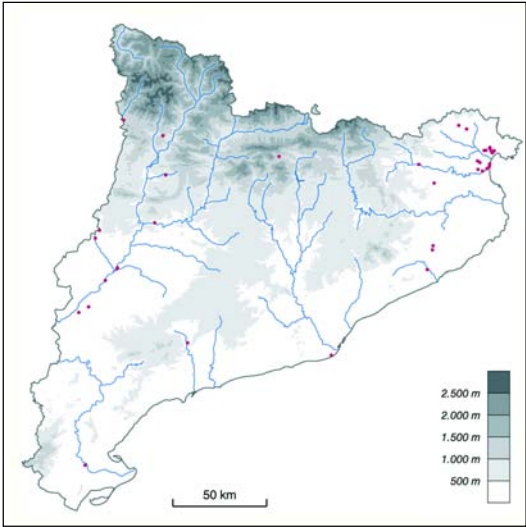
Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br. Bl. et O. Bolòs 1957

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric.

Jonca d'estany. X. Llimona

Gestió, usos i problemes de conservació

Els problemes de conservació es concreten en la contaminació de l'aigua o, més greument, en la destrucció directa de l'hàbitat per canvi d'ús de l'espai (urbanització, dessecació...).

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- ▶ ② àrea europea extensa
- ▶ ④ rar
- ▶ ③ superfícies petites
- ▶ ② mitjana
- ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- ▶ ④ molt amenaçat

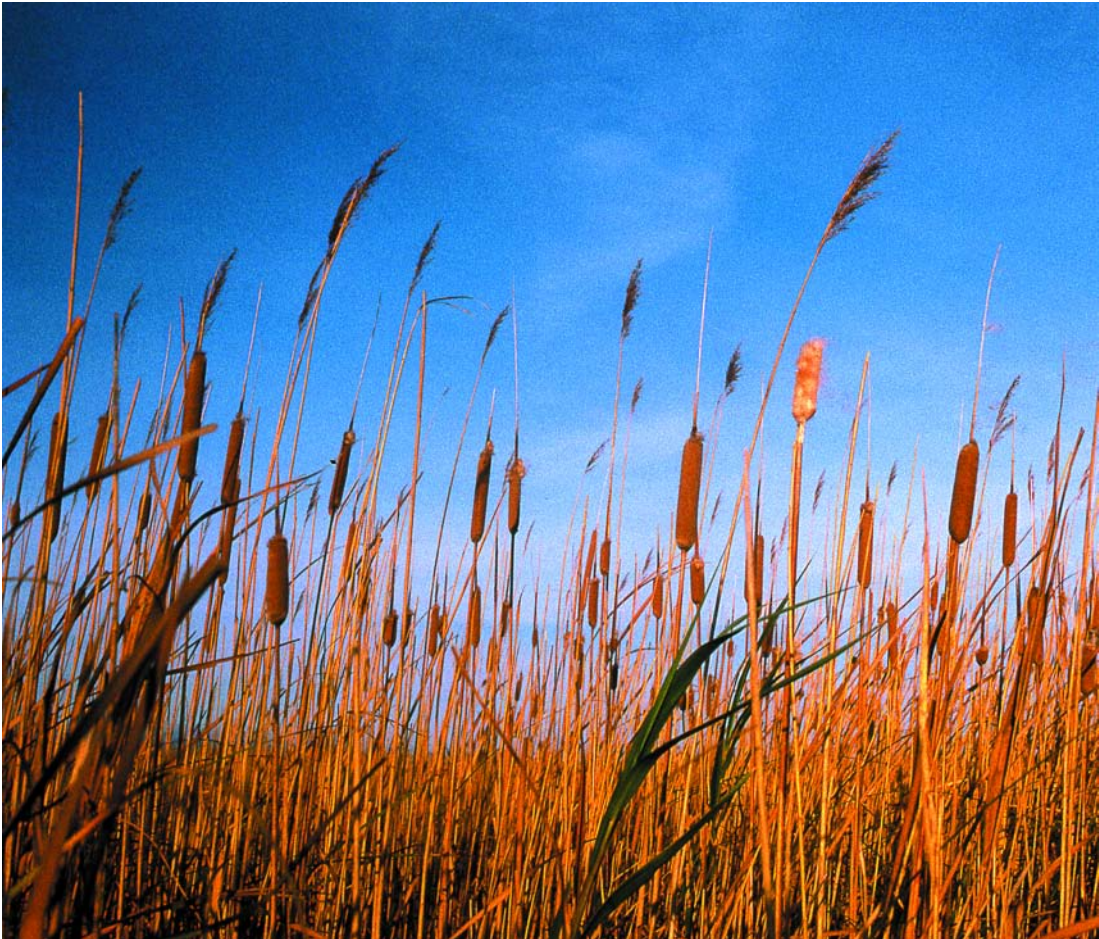
Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

53b Herbassars graminoides de jonca d'estany (*Scirpus lacustris*)

53.13 Poblaments de balques (*Typha* spp.)

Balques i canyissos al delta de l'Ebre. R.M. Masalles

Aspecte

Comunitats denses i altes (1-2 m) de balques, plantes perennes que viuen amb la base sempre o quasi sempre submergida en l'aigua. Són poblacions monoespecífiques o amb ben poques espècies, totes força particulars d'aquests ambients. Les balques, gràcies als seus potents rizomes, tenen una elevada capacitat de colonització i d'expansió.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim, terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana.

Ambients que ocupa –Vores d'estanys i de rius calmosos, basses i estanyols poc profunds, embassaments reblerts, canals de regadiu, etc., allà on l'aigua té una profunditat de menys d'un metre.

Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medioeuropeu.

Medi – Aigües dolces, eutròfiques o mesotròfiques, rarament un poc salabroses, permanents o gairebé. Els fons solen ser llimosos.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)	•			•
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)	•			•
<i>Phragmites australis</i> (canyís)		•		•
<i>Alisma plantago-aquatica</i> (plantatge d'aigua)				•
<i>Carex disticha</i>				•
<i>Eleocharis palustris</i> (jonquet)				•
<i>Galium palustre</i>				•
<i>Glyceria plicata</i>				•
<i>Iris pseudacorus</i> (lliri groc)				•
<i>Lycopus europaeus</i> (malrubí d'aigua)				•
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)				•
<i>Mentha aquatica</i> (menta d'aigua)				•
<i>Scirpus maritimus</i> (jonca marítima)				•
<i>Sparganium erectum</i> (bova borda)				•
<i>Veronica anagallis-aquatica</i> (herba de folis)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Typhetum latifoliae Lang 1973

Typho-Schoenoplectetum tabernaemontani Br. Bl. et O. Bolòs 1957

Balca de fulla ampla. L. Vilar

Distribució dins el territori català

General; arreu del país, llevat de l'alta muntanya.

Gestió, usos i problemes de conservació

Herbassars explotats, cada cop menys, per aprofitar les fulles de balca. A causa de la bona capacitat d'instal·lació de les balques, de vegades es tracta de comunitats pioneres, en indrets que han sofert perturbacions o que han quedat inundats. Són comunitats sensibles a les alteracions del medi: dessecament, contaminació de l'aigua...

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	▶ ① molt comú
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.142
+53.143

Poblaments de bova borda (*Sparganium erectum* s.l.)

Poblament de bova borda al pla de Salito (Pallars Sobirà). A. Ferré

Aspecte

Comunitats denses de bova borda, herba perenne de menys d'un metre que viu amb la base quasi sempre submergida dins l'aigua. Són poblacions pràcticament monoespecífiques.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana.
Ambients que ocupa –Vores d'estanys i de rius calmosos, basses i estanyols poc profunds, embassaments reblerts, etc., allà on l'aigua té una profunditat de menys de mig metre.
Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medioeuropeu.
Medi – Aigües dolces, generalment eutròfiques o mesotròfiques, permanents o gairebé. Fons llimosos.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Sparganium erectum</i> (bova borda)	•		•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Glycerio-Sparganion Br.-Bl. et Sissingh 1942
Phragmition communis Koch 1926

Bova borda. R.M. Masalles

Distribució dins el territori català

Tot el país, llevat de l'alta muntanya, sempre de manera local i dispersa.

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, ni presenta problemes de conservació, llevat dels derivats de l'alteració del medi (dessecament, contaminació...).

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ➤ ① bona part d'Europa
- Freqüència dins el territori català ➤ ④ rar
- Forma d'implantació territorial ➤ ③ superfícies petites
- Diversitat florística ➤ ① baixa
- Grau de maduresa ➤ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ➤ ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.147

Poblaments d'*Equisetum fluviatile*, generalment inundats, dels estatges subalpí i altimontà dels Pirineus centrals (Vall d'Aran)

Bassa Nera (Vall d'Aran). A. Ferré

Equisetum fluviatile. A. Ferré

Aspecte

Poblaments poc densos d'*Equisetum fluviatile*, amb la base submergida dins l'aigua.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i part inferior de l'estatge subalpí.
Ambients que ocupa – Vores d'estanys i corrents d'aigua lents.
Clima – Medieuropeu subatlàntic o subalpí humit.
Medi – Aigües mesotròfiques. Sòls torbosos.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Equisetum fluviatile</i>	•		•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

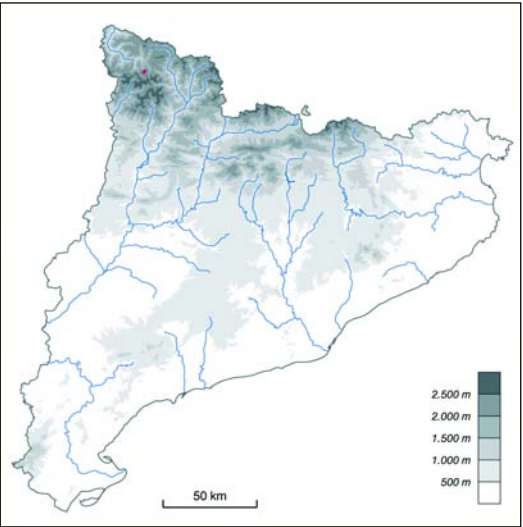
Magnocaricion elatae Koch 1926

Distribució dins el territori català

Pirineus (Vall d'Aran).

Gestió, usos i problemes de conservació

Donada la seva raresa, caldria vetllar curosament per preservar-lo.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa (Europa central i septentrional)
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa; però <i>Equisetum fluviatile</i> és una espècie molt rara a Catalunya
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ③ amenaçat, si més no a causa de la seva raresa

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.149

Poblaments d'*Hippuris vulgaris*, submergits

Poblament d'*Hippuris vulgaris* prop d'Esterrí d'Àneu (Pallars Sobirà). J. Carreras

Hippuris vulgaris. X. Font

Aspecte

Poblaments força densos d'*Hippuris vulgaris*, una planta aquàtica que viu arrelada al fons, amb un rizoma reptant del qual surten tiges erectes amb la part superior sovint emergida.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Rius d'aigües calmoses, vores d'estanys, embassaments reblerts.
Clima – Medieuropeu subatlàntic.
Medi – Aigües netes, més aviat fredes i riques en nutrients. Fons llimosos.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Hippuris vulgaris</i>	•		•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Comunitat d'*Hippuris vulgaris*

Distribució dins el territori català

Pirineus (Pallars Sobirà). Antigament, havia estat indicat al Maresme i a la Selva, però no s'hi ha trobat en temps recents.

Gestió, usos i problemes de conservació

Donada la seva raresa, caldria vetllar per conservar-lo.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa, llevat de la regió mediterrània
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa. <i>Hippuris vulgaris</i> és, però, una espècie molt rara a Catalunya
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ③ amenaçat, si més no a causa de la seva raresa

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.14A

Poblaments de jonquet (*Eleocharis palustris*), de sòls inundats de terra baixa i de l'estatge montà

Herbassar de jonquet, amb *Oenanthe fistulosa*, cap a Sant Climent Sescebes (Alt Empordà). G. Mercadal

Aspecte

Jonqueres molt denses, de 50 a 80 cm d'alçària, dominades gairebé absolutament pel jonquet, que viu arrelat en fons d'aigües poc profundes.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, muntanya mediterrània i muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Vores d'estanyols, bassiols, tolls, aiguamolls poc profunds, etc., sovint en llocs inundats només temporalment. S'instal·la fàcilment a les àrees inundades artificialment, als arrossars abandonats, etc.
Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medioeuropeu.
Medi – Aigua dolça o molt feblement salina. Com que és quieta i poc profunda (menys de 20 cm), resulta poc oxigenada i relativament calenta.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Eleocharis palustris</i> (jonquet)	•		•	
<i>Apium nodiflorum</i> (creixen bord)			•	
<i>Glyceria fluitans</i>			•	
<i>Juncus articulatus</i> (jonc)			•	
<i>Myosotis scorpioides</i> subsp. <i>tuxeniana</i>			•	
<i>Oenanthe fistulosa</i>			•	
<i>Ranunculus acris</i> (botó d'or)			•	
<i>Trifolium pratense</i> (trèvol de prat)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Calliergonello-Eleocharidetum palustris O. Bolòs et Vigo 1967

Jonquet. X. Font

Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus) i territoris ruscínic, catalanídic i sicòric.

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, ni presenta problemes de conservació, llevat dels derivats de l'alteració del medi (dessecament, contaminació...).

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ③ bastant comú
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ① baixa
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.16 Poblaments de *Phalaris arundinacea*, purs o gairebé

Poblament de *Phalaris arundinacea*. M. Masclans

Aspecte

Comunitat helofítica densa (més del 80% de recobriment), integrada per gramínies de mida gran (principalment *Phalaris arundinacea*, però també canyís). Irregularment, i amb recobriment baix, hi apareixen altres espècies higròfiles (malví, salicària, etc.).

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.
Ambients que ocupa – Marges de canals, de llacunes, de rius, i cues d'embassaments, sovint formant una banda externa al canyissar, a la zona més elevada i seca.
Clima – Mediterrani.
Medi – Aigua dolça o feblement salina, de nivell fluctuant.

Flora principal

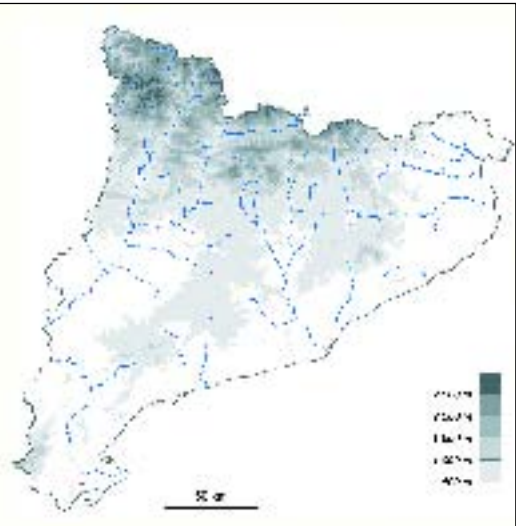
	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Phalaris arundinacea</i>	•		•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)		•	•	
<i>Althaea officinalis</i> (malví)			•	
<i>Carex acutiformis</i>			•	
<i>Carex riparia</i>			•	
<i>Galium palustre</i> subsp. <i>elongatum</i>			•	
<i>Iris pseudacorus</i> (lilri groc)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)			•	
<i>Samolus valerandi</i> (dalceta)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Agrostido stoloniferae-Phalaridetum arundinaceae Peris in Esteso 1992

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic (aiguamolls de l'Empordà), catalanídic meridional (delta de l'Ebre) i sicòric. Esporàdicament en altres punts del territori.

Gestió, usos i problemes de conservació

És un hàbitat resistent a la dessecació i a la contaminació de l'aigua, i suporta bé les revingudes dels rius. No se'n fa cap ús ni presenta problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ➤ ① bona part d'Europa
- Freqüència dins el territori català ➤ ④ rar
- Forma d'implantació territorial ➤ ③ superfícies petites
- Diversitat florística ➤ ② mitjana
- Grau de maduresa ➤ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ➤ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.17 Poblaments de jonques (*Scirpus* spp.), d'aigües salabroses

Poblament de jonques a l'estany de Tordera (Maresme). A. Ferré

Aspecte

Comunitats força denses, dominades per plantes junciformes de menys d'un metre d'alçària. En les seves formes més típiques, l'espècie dominant és la jonca marítima, però en aigües un xic profundes i poc salabroses s'hi fa sobretot la jonca litoral. Les espècies acompanyants són les pròpies dels canyissars (el mateix canyís pot ser-hi relativament abundant) i també algunes plantes d'ambients salins (cirialera, blet roig, etc.).

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Litoral marítim i terra baixa.
Ambients que ocupa – Marges de llacunes, estanys, recs, bassiols, rius, etc., eventualment secs, sobretot a l'estiu.
Clima – Mediterrani.
Medi – Aigües salabroses, quietes o de corrent molt feble. Sòls rics en matèria orgànica i una mica salins.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Scirpus maritimus</i> (jonca marítima)	•		•	
<i>Scirpus lacustris</i> (jonca d'estany)		•	•	
<i>Scirpus litoralis</i> (jonca litoral)		•	•	
<i>Paspalum vaginatum</i>		•		
<i>Aeluropus litoralis</i>			•	
<i>Alisma plantago-aquatica</i> (plantatge d'aigua)			•	
<i>Arthrocnemum fruticosum</i> (cirialera)			•	
<i>Chenopodium chenopodioides</i> (blet roig)			•	
<i>Juncus acutus</i> (junc mari)			•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)			•	
<i>Samolus valerandi</i> (dolceta)			•	
<i>Typha angustifolia</i> (balca de fulla estreta)			•	
<i>Typha latifolia</i> (balca de fulla ampla)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

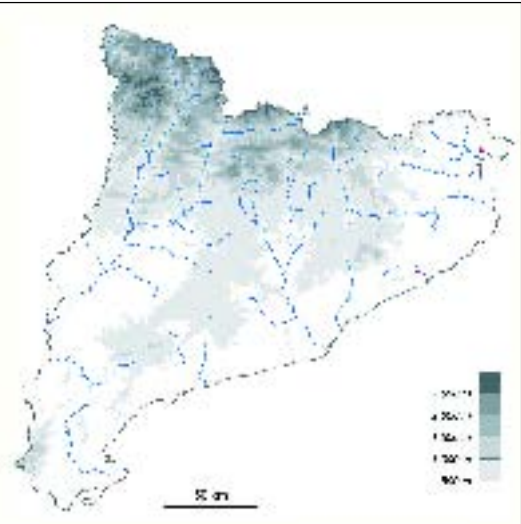
Scirpetum compacto-littoralis Br. Bl. 1931 em. nom. Rivas Mart., Costa, Castroviejo et Valdés Bermejo 1980

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic (aiguamolls de l'Empordà i cap de Creus), olositànic, catalanídic central (delta del Llobregat), catalanídic meridional (delta de l'Ebre) i sicòric.

Jonca marítima. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, ni presenta problemes de conservació, però es troba sempre amenaçat per l'alteració del medi (dessecament, contaminació...).

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ② àrea europea extensa, principalment a les regions temperades i costaneres
Freqüència dins el territori català	► ④ rar
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

53e Poblaments de jonques (*Scirpus* spp.), d'aigües salabroses

53.18+

Comunitats d'*Iris pseudacorus* (lliri groc), *Polygonum salicifolium*..., de les vores d'aigua de terra baixa

Comunitat de lliri groc al delta de l'Ebre. R.M. Masalles

Aspecte

Poblaments densos d'helòfits de mida mitjana, sovint dominats pel lliri groc, que els fa molt vistosos a la primavera, quan està en flor. Pot haver-hi un estrat superior, poc dens, de canyís.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i litoral marítim.
Ambients que ocupa – Marges de llacunes, de recs i d'ullals.
Clima – Mediterrani marítim.
Medi – Aigües dolces.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Iris pseudacorus</i> (lliri groc)	•		•	
<i>Polygonum salicifolium</i>		•	•	
<i>Althaea officinalis</i> (malvi)			•	
<i>Galium palustre</i> subsp. <i>elongatum</i>			•	
<i>Lycopus europaeus</i> (malrubí d'aigua)			•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)			•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Irido-Polygonetum salicifolii O. Bolòs 1957

Distribució dins el territori català

Territoris catalanidic meridional (delta de l'Ebre) i central (delta del Llobregat) i olositànic. Esporàdic en altres territoris.

Lliri groc. X. Llimona

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, ni presenta problemes de conservació. Com altres hàbitats aquàtics, està amenaçat per l'alteració del medi (dessecament, contaminació...).

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.211 Poblaments de *Carex disticha*, de sòls argilosos humits, pirinencs

Carex disticha. N. Sloth (Biopix.dk)

Aspecte

Formacions herbàcies dominades pel geòfit rizomatós *Carex disticha*, relativament alt (uns 50 cm) i de fulles estretes i llargues.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges montà i subalpí.
Ambients que ocupa – Aiguamolls, vores d'aigua.
Clima – Medieuropeu o subalpí.
Medi – Sòls argilosos. Aigües poc o molt eutròfiques.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex disticha</i>	•			
<i>Galium palustre</i>			•	
<i>Eleocharis palustris</i> (jonquet)			•	
<i>Epilobium palustre</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Magnocaricion elatae Koch 1926

Poblament de *Carex disticha*. E. Dronnet

Distribució dins el territori català

Pirineus i muntanyes del territori catalanídic septentrional (Montseny).

Gestió, usos i problemes de conservació

Com tots els hàbitats que depenen fortament de l'aigua, és sensible a l'assecamment i a la pol·lució. Amenaçat per la tendència general a la dessecació d'aiguamolls.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa (Europa central)
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ② mitjana
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ③ amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

Cap.

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

Cap.

53.2121

Comunitats dominades per *Carex acuta*, d'aiguamolls i de sòls llargament inundats, alcalins o poc àcids, de terra baixa

Carex acuta. M. Chytrý

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa, a les contrades marítimes subhúmedes.

Ambients que ocupa – Aiguamolls, en àrees inundades bona part de l'any.

Clima – Mediterrani marítim subhúmit.

Substrat i sòl – Sòls torbosos permanentment humits.

Aspecte

Poblaments densos de grans herbes perennes, de fins a un metre d'alçada o més, dominats pel vigorós hemicriptòfit *Carex acuta*.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex acuta</i>	•		•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Magnocaricion elatae Koch 1926

Distribució dins el territori català

Hàbitat citat únicament al territori ruscínic; no s'ha retrobat en temps recents.

Gestió, usos i problemes de conservació

Hàbitat probablement desaparegut del territori.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar (probablement extingit)
Forma d'implantació territorial	▶ ② superfícies mitjanes
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ④ molt amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.2122

Comunitats dominades per *Carex acutiformis*, de sòls molt humits i eventualment inundats, alcalins o feblement àcids, de la terra baixa i de la muntanya mitjana

Poblament de *Carex acutiformis* als ullals de Campredó (Baix Ebre). T. Curcó

Aspecte

Poblaments densos de grans herbes perennes, de 50 cm d'alçària o més, dominats per vigorosos hemicriptòfits del gènere *Carex*, i en primer lloc per *Carex acutiformis*.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i terra baixa.
Ambients que ocupa – Llocs inundats bona part de l'any, de vegades prop del bosc de ribera.
Clima – Medieuropeu o mediterrani.
Substrat i sòl – Sòls argilosos o torbosos, molt humits.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex acutiformis</i>	•		•	
<i>Carex riparia</i>		•	•	
<i>Carex elata</i>			•	
<i>Carex vulpina</i> (serrada)			•	
<i>Carex hispida</i>			•	
<i>Phalaris arundinacea</i>			•	
<i>Althaea officinalis</i> (malvi)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)				•
<i>Iris pseudacorus</i> (lliri groc)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Galio elongati-Caricetum acutiformis Molina & Curcó 2001

Carex acutiformis. J. Wilde

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
Frequència dins el territori català
Forma d'implantació territorial
Diversitat florística
Grau de maduresa
Amenaça
- ▶ ① bona part d'Europa
▶ ④ rar
▶ ② superfícies mitjanes
▶ ① baixa
▶ ③ madur (topoclimàtic)
▶ ④ molt amenaçat

Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris ruscínic, catalanídic i ausosegàrric.

Gestió, usos i problemes de conservació

Hàbitat molt rar a Catalunya; actualment es coneix de l'estany de Banyoles i del delta de l'Ebre. Amenaçat per l'ocupació del territori i també per la dinàmica natural que mena a tipus de vegetació més tancats.

■ *Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents*

Cap.

■ *Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen*

Cap.

53.2127+

Comunitats dominades per *Carex hispida*, de vores d'aigua i de sòls xops, alcalins i sovint salabrosos, de la terra baixa i de l'estatge submontà

Carex hispida. J. Font

Aspecte

Herbasars dominats per *Carex hispida*, planta graminoide cespitosa, de fulles relativament amples i llargues, que pot assolir dos metres d'alçària.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.

Ambients que ocupa – Vores de basses, llacunes o cursos d'aigua, on forma una sanefa exterior al canyissar.

Clima – Mediterrani.

Substrat i sòl – Sòls xops, alcalins, sovint salabrosos.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex hispida</i>	•		•	
<i>Cladium mariscus</i> (mansega)			•	
<i>Juncus subnodulosus</i>			•	
<i>Althaea officinalis</i> (malvi)			•	
<i>Lycopus europaeus</i> (malrubí d'aigua)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cladio-Caricetum hispidae O. Bolòs 1967

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, sicòric i catalanídic central, i Prepirineus centrals (estanyes de Basturs).

Gestió, usos i problemes de conservació

Com tots els hàbitats aquàtics del territori mediterrani, està amenaçat per la freqüentació i l'alteració (trànsit de bestiar, abocament de deixalles i pesticides, extracció d'aigua, etc.).

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ③ terres meridionals d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ④ rar
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.213

Comunitats dominades per *Carex riparia*, d'aiguamolls i de prats llargament inundats, de terra baixa i de la muntanya mitjana

Herbassar de balcalló vora l'estany de Sils (la Selva). A. Ferré

Aspecte

Formacions helofítiques denses, dominades per hemicriptòfits i geòfits. *Carex riparia* és una herba graminoide de mida gran, que sol formar masses de color verd fosc, entremig de les quals destaca el groc de les flors del lliri o el porpra de les de la salicària.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana.

Ambients que ocupa – Aiguamolls, ribes d'estanys i llacunes, vores de recs i sèquies. Pot formar una franja externa als canyissars.

Clima – Medieuropeu o mediterrani. Poc afectat pel clima general, ja que està més condicionat per altres factors, com ara el nivell freàtic.

Medi – Sòls argilosos sempre humits, sovint sotmesos a períodes d'inundació.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex riparia</i> (balcalló)	•		•	
<i>Carex cuprina</i>			•	
<i>Iris pseudacorus</i> (lliri groc)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)			•	
<i>Galium palustre</i> subsp. <i>elongatum</i>			•	
<i>Calystegia sepium</i> (corretjola gran)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cypero-Caricetum otrubae R. Tx. in R. Tx. et Oberd. 1958 (incl. *Caricetum ripariae* Knapp et Stoffers 1962)
Lythro salicariae-Caricetum ripariae Cirujano, Medina & Lobo 2000

Balcalló. G. Mercadal

Distribució dins el territori català

Dispers per bona part del territori.

Gestió, usos i problemes de conservació

Sensible als canvis acusats del nivell freàtic, però tolerant a petites variacions. Com altres hàbitats aquàtics, està amenaçat per les intervencions humanes incontrolades.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ③ bastant comú
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana. Acull algunes espècies rares a Catalunya, com ara <i>Thalictrum morisonii</i> (només a l'Empordà) o <i>Senecio doria</i> (de distribució més aviat continental)
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

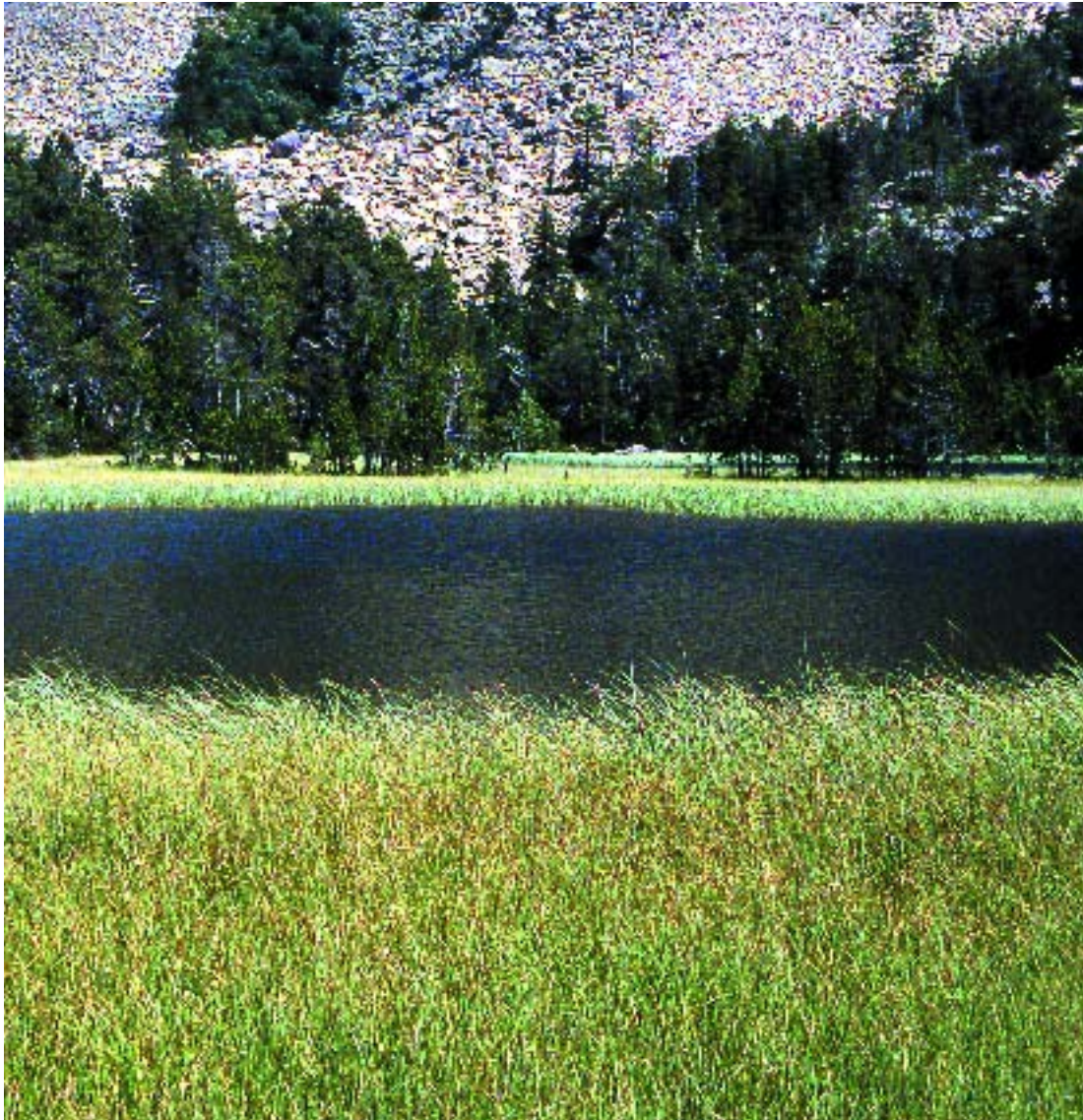
Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

53.214

Comunitats de *Carex rostrata* o *C. vesicaria*, de vores d'aigua i aiguamolls àcids, de l'alta muntanya (i de l'estatge montà)

Carex rostrata a les vores d'un estany, a Trescuró (Pallars Sobirà). A. Ferré

Aspecte

Herbassars d'uns 40 a 50 cm d'alçària, sovint dominats absolutament per *Carex rostrata*, herba graminoide, cespitosa, de fulles relativament llargues i amples, de color blavís.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpi.
Ambients que ocupa – Vores d'estanys i basses de poca profunditat.
Clima – Subalpí o alpi.
Medi – Sòl llimós quasi sempre inundat.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex rostrata</i>	•		•	
<i>Sparganium erectum</i> (bova borda)				•
<i>Galium palustre</i>				•
<i>Epilobium palustre</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Caricetum rostratae Rübel 1912

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Carex rostrata. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

Formació pionera en la colonització de basses i estanys. No té greus problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**
Cap.

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

22a Estanys (i embassaments) d'alta muntanya, incloent-hi, si és el cas, les formacions de grans càrex associades

53.2192

Comunitats dominades per *Carex cuprina*, de vores d'aigua i llocs humits, de la terra baixa i de la muntanya mitjana

Comunitat de *Carex cuprina* cap a Riudarenes (la Selva). G. Mercadal

Aspecte

Formacions herbàcies altes en què predomina *Carex cuprina*, herba graminoide, cespitosa, de fulles amples, acintades i més o menys rígides. Barrejades entremig de les tofes del càrex, hi ha espècies més vistoses, com ara el lliri groc o el malví, aquest darrer de grans flors rosades.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Aiguamolls, vores de basses, estanys i recs, sots humits.
Clima – Mediterrani o centreuropeu.
Substrat i sòl – Sòls argilosos i humits, temporalment inundats.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex cuprina</i> (= <i>Carex otrubae</i>)	•		•	
<i>Iris pseudoacorus</i> (lliri groc)			•	
<i>Althaea officinalis</i> (malví)			•	
<i>Galium palustre</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cypero-Caricetum otrubae R. Tx. in R. Tx. et Oberd. 1958

Carex cuprina. G. Mercadal

Distribució dins el territori català

Dels Pirineus al litoral.

Gestió, usos i problemes de conservació

Als marges d'estanys i en aiguamolls, amenaçat per la degradació del medi (abocaments, dessecació...). En canvi, a les vores de recs i sèquies no sembla que hagi de tenir problemes greus de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ③ bastant comú
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana. Acull algunes espècies rares a Catalunya, com ara <i>Euphorbia palustris</i> i <i>Thalictrum morisonii</i>
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

22b Basses i estanys de terra baixa, de nivell fluctuant o temporers

53.33

Comunitats dominades per mansega (*Cladium mariscus*), de vores d'aigua carbonàtiques o salabroses, de terra baixa

Poblament de mansega a l'estany de Basturs (Pallars Jussà). A. Ferré

Aspecte

Herbassars d'un a dos metres d'alçària, densos i poc rics florísticament, dominats per la mansega i per altres ciperàcies que vegeten amb la base submergida dins l'aigua bona part de l'any.

Ecologia

- Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.
- Ambients que ocupa – Sòls humits, amb aigües carbonatades o salabroses.
- Clima – Mediterrani.
- Substrat i sòl – Sòl argilós, sempre xop o humit, de reacció bàsica (pH alt).

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cladium mariscus</i> (mansega)	•		•	
<i>Phragmites australis</i> (canyís)		•	•	
<i>Phalaris arundinacea</i>		•	•	
<i>Lycopus europaeus</i> (malrubí d'aigua)			•	
<i>Lysimachia vulgaris</i>			•	
<i>Carex hispida</i>			•	
<i>Oenanthe lachenalii</i> (fonoll d'aigua)			•	
<i>Sonchus maritimus</i> (lletsó d'aigua)			•	
<i>Lythrum salicaria</i> (salicària)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cladio-Caricetum hispidae O. Bolòs 1967
Soncho-Cladietum marisci Br. Bl. et O. Bolòs 1957

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic i sicòric, i Prepirineus centrals.

Mansega. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

La conservació d'aquest hàbitat està amenaçada per la contaminació de l'aigua i el canvi d'ús de l'espai (urbanització, obertura de camins...).

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ② àrea europea extensa (regió mediterrània)
- Freqüència dins el territori català ▶ ④ rar
- Forma d'implantació territorial ▶ ③ superfícies petites
- Diversitat florística ▶ ② mitjana
- Grau de maduresa ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ▶ ④ molt amenaçat

- Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents
7210 Aiguamolls calcaris amb mansega (*Cladium mariscus*)
- Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen
53c Comunitats dominades per mansega (*Cladium mariscus*), de vores d'aigua de terra baixa

53.4

Creixenars i comunitats anàlogues (amb *Glyceria* spp...) de fonts i vores de rierolsHerbassar de *Glyceria plicata* a Sant Joan d'Avellanet (Berguedà). I. Soriano

Aspecte

Herbeis formats generalment per plantes graminoides o bé per herbes de fulles tendres i un xic carnosos. Presenten força diversitat, segons l'espècie dominant.

Creixen. J. Carreras

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i terra baixa (contrades marítimes subhúmedes).

Ambients que ocupa – Fonts, vores de rierols d'aigües ràpides o dintre seu.

Clima – Medieuropeu o mediterrani marítim subhúmit.

Medi – Sòls sorrencs o fangosos, permanentment inundats. Preferentment aigües netes.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Glyceria fluitans</i>			•	
<i>Glyceria plicata</i>			•	
<i>Glyceria declinata</i>			•	
<i>Catabrosa aquatica</i>			•	
<i>Rorippa nasturtium-aquaticum</i> (creixen)			•	
<i>Cardamine amara</i> subsp. <i>olotensis</i>			•	
<i>Apium nodiflorum</i> (creixen bord)			•	
<i>Veronica anagallis-aquatica</i>			•	
<i>Veronica beccabunga</i> (creixen de cavall)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Apietum nodiflori Br. Bl. 1931
Glycerietum plicatae Kulcz. 1928 em. Ober. 1954
Glycerietum fluitantis Wilzek 1935
Catabrosetum aquaticae Rübél 1912

Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris ruscínic, olositànic, ausosegàrric i catalanídic.

Gestió, usos i problemes de conservació

Sensible a la dessecació del medi (irregularitat del cabal, escolament de fonts i rierols).

Creixen bord. X. Font

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ③ bastant comú
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

22c Estanys (i embassaments) de terra baixa i de l'estatge montà, incloent-hi, si és el cas, les formacions helofítiques associades

53.61

Comunitats de cesquera (*Saccharum ravennae*), de sòls arenosos humits

Comunitat de cesquera al delta del Llobregat. R.M. Masalles

Aspecte

Herbassars dominats per la cesquera, herba graminoide, molt robusta, que fa grosses tofes de fulles acintades i grans panícules blanquinoses. No sol fer poblaments densos, sinó formacions obertes que, en el espais lliures, inclouen diverses plantes dels sòls sorrencs i humits.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i litoral marítim.
Ambients que ocupa – Terres sorrenques del litoral, arenys dels rius.
Clima – Mediterrani.
Substrat i sòl – Sòls sorrencs, poc o molt humits.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Saccharum ravennae</i> (cesquera)	•		•	
<i>Imperata cylindrica</i> (xisca)			•	
<i>Scirpus holoschoenus</i> (jonc boval)			•	
<i>Aster squamatus</i>			•	
<i>Equisetum ramosissimum</i> (cua de cavall)				•
<i>Cynodon dactylon</i> (gram)				•
<i>Inula viscosa</i> (olivarda)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Equiseto-Erianthetum Br. Bl. et O. Bolòs 1957

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic central i meridional, ausosegàrric i sicòric; també als Prepirineus.

Gestió, usos i problemes de conservació

A la zona litoral es veu amenaçat per l'increment de la construcció d'equipaments o urbanitzacions. Als arenys dels rius sembla menys afectat, però les extraccions d'àrids li són també una amenaça potencial.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ② àrea europea extensa (regió mediterrània)
Freqüència dins el territori català	► ④ rar
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ① baixa
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

- **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**
Cap.
- **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**
Cap.

53.62

Canyars (d'*Arundo donax*), de vores d'aigua

Canyar vora el Cinca, a Massalcoreig (Segrià). J. Carreras

Canya. R.M. Masalles

Aspecte

Formacions altes (3-4 m), denses i sovint molt pobres en espècies, constituïdes bàsicament per les canyes, a les quals s'entortolliquen algunes plantes enfiladisses.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa.
Ambients que ocupa – Vores de sèquies, canals i cursos fluvials i marges de torrents.
Clima – Mediterrani.
Substrat i sòl – Sòl argilós, profund i un xic humit.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Arundo donax</i> (canya)	•		•	
<i>Calystegia sepium</i> (corretjola gran)		•	•	
<i>Cynanchum acutum</i> (corretjola borda)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

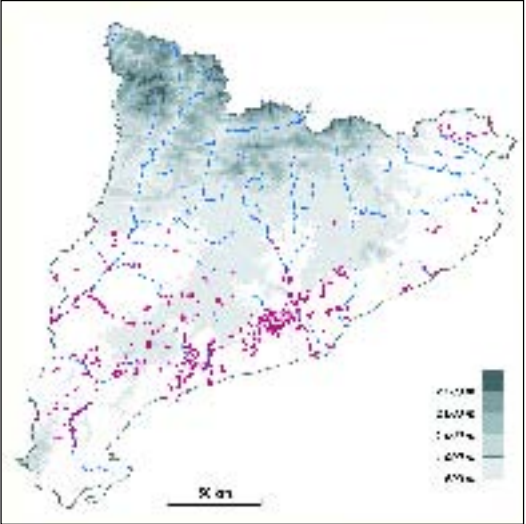
Arundini-Convulvuletum sepium (R. Tx. et Oberd.) O. Bolòs 1962
Poblaments purs de canyes

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, catalanídic, ausosegàrric i sicòric.

Corretjola gran. R.M. Masalles

Gestió, usos i problemes de conservació

Sense problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ④	espai iberooccità extens
Freqüència dins el territori català	► ②	comú
Forma d'implantació territorial	► ②	superfícies mitjanes
Diversitat florística	► ①	baixa
Grau de maduresa	► ②	poc madur
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

53d Canyars de vores d'aigua

54.111

Comunitats fontinals, dominades per briòfits, acidòfiles, de l'alta muntanya

Catifa de molses en una font, a Marimanya (Pallars Sobirà). X. Font

Aspecte

Catifes constituïdes per molses acrocàrpiques que fan grans coixinets densos, generalment d'un verd brillant, enmig dels quals creixen algunes plantes herbàcies particulars. Segons les condicions locals, i en primer lloc la temperatura de l'aigua, pot dominar-hi una molsa o una altra.

Comunitats fontinals prop de l'estany de Montoliu (Vall d'Aran). I. Soriano

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpi i subalpi.
Ambients que ocupa – Vores de fonts o dintre seu.
Clima – Alpi o subalpi.
Medi – Aigües fredes (uns 4 a 7 °C) i pobres en sals minerals.
Substrat silici (granits, esquistos...). Sòls incipients.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Molses				
<i>Bryum schleicheri</i>	•		•	
<i>Philonotis seriata</i>	•		•	
<i>Pryum pseudotriquetrum</i>			•	
Plantes herbàcies				
<i>Epilobium alsinifolium</i>		•	•	
<i>Saxifraga stellaris</i> subsp. <i>alpigena</i>		•	•	
<i>Caltha palustris</i> var. <i>minor</i> (calta)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Montio-Bryetum schleicheri Br.-Bl. 1925 (= *Bryo-Philonotidetum seriatae* Luq. 1926)

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Saxifraga stellaris. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No sembla abocat a problemes greus de conservació, llevat que es produís un assecament de les fonts on es fa.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa (terres boreals i muntanyes alpines)
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ④ superfícies exigües
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

54.112

Comunitats fontinals sovint dominades per cardamines (*Cardamine* spp.)..., d'aigües blanques, sovint ombrejades, dels estatges montà i subalpí

Herbassar fontinal a Núria. (Ripollès). J. Vigo

Aspecte

Formacions herbàcies en què predominen plantes radicans, amb fulles sovint un xic carnosos i d'un verd brillant. L'aspecte és divers segons l'espècie dominant. Resulten força espectaculars en el moment de la florida, que sol ser primerenca, quan la vegetació del voltant està encara en repòs hivernal. Són especialment vistoses les flors rosa de *Cardamine pyrenaica* o l'escampall de corol·les blanques de *Cardamine amara*. Les poblacions de *Chrysosplenium oppositifolium* fan unes inflorescències grogues més discretes.

Cardamine pyrenaica. J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Vores de fonts i rierols, sovint ombrejades.
Clima – Subalpí o mediterrani.
Medi – Preferentment terrenys àcids. Sòls sorrencs o llimosos. Aigües blanques.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Cardamine pyrenaica		•	•	
Cardamine amara		•	•	
Chrysosplenium oppositifolium		•	•	
Montia fontana (amanida de gripau)		•	•	
Stellaria alsine		•	•	
Epilobium alsinifolium			•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cardamino-Chrysosplenietum oppositifoliae Br. Bl. (1948) 1952
Cardaminetum pyrenaicae Br. Bl. (1948) 1952
Montietum fontanae Br. Bl. 1915

Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic i catalanídic septentrional i central.

Amanida de gripau. X. Font

Gestió, usos i problemes de conservació

Sensible a la dessecació del medi i a la disminució del cabal dels rierols.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ③ bastant comú
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

54.114+

Comunitats fontinals dominades per *Saxifraga aquatica*, de les deus cabaloses i d'aigua blana, de l'alta muntanya pirinenca

Comunitat de *Saxifraga aquatica* a Fontalba (Ripollès). X. Font

Aspecte

Catifes dominades per *Saxifraga aquatica*, herba força robusta de fulles retallades, una mica carneses, i grans flors blanques que apareixen pel juliol. Les moltes hi fan només un paper secundari.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpí.
Ambients que ocupa – Fonts i rierols cabalosos.
Clima – Subalpí o alpí.
Medi – Terrenys àcids. Sòls pedregosos. Aigües blanques, fredes i netes, ben oxigenades.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes herbàcies				
<i>Saxifraga aquatica</i>	•		•	
<i>Saxifraga stellaris</i> subsp. <i>alpigena</i>			•	
<i>Epilobium alsinifolium</i>			•	
Moltes				
<i>Philonotis seriata</i>			•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Saxifragetum aquaticae Br. Bl. 1948

Saxifraga aquatica. J. Vigo

Distribució dins el territori català

Pirineus axials, des de l'Alta Ribagorça al Ripollès.

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús especial. No té problemes greus de conservació, llevat que es redueixi el cabal d'aigua.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- ▶ ⑤ espai iberooccità localitzat (Pirineus)
- ▶ ④ rar
- ▶ ③ superfícies exigües
- ▶ ② mitjana. L'espècie dominant, *Saxifraga aquatica*, és un endemisme pirinenc poc abundant
- ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- ▶ ② probablement amenaçat en un futur

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

Cap.

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

Cap.

54.12

Comunitats fontinals d'aigües dures, sovint formadores de tosca

Font d'aigua dura a Filià (vall Fosca). E. Carrillo

Formacions de tosca al barranc de les Costes (Alt Urgell). A. Ferré

Aspecte

Comunitats sovint dominades per *Palustriella commutata*, una molsa bruna de fulletes falcades, totes dirigides cap a una mateixa banda. Disperses entremig, s'hi fan algunes plantes vasculars, diverses segons el lloc i l'ambient general, que, en el moment de la florida, posen una nota de color al tapis de molsa. Les aigües, dures i carregades de calç, poden produir concrecions pètries, poroses i lleugeres (tosca).

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Sobretot muntanya mitjana i estatge subalpí; però pot enfilarse més amunt i descendir a la terra baixa.

Ambients que ocupa – Fonts i marges de rierols.

Clima – Divers.

Medi – Terrenys calcaris. Sòls incipients o dipòsits de pedra tosca. Aigües carbonatades.

Flora principal

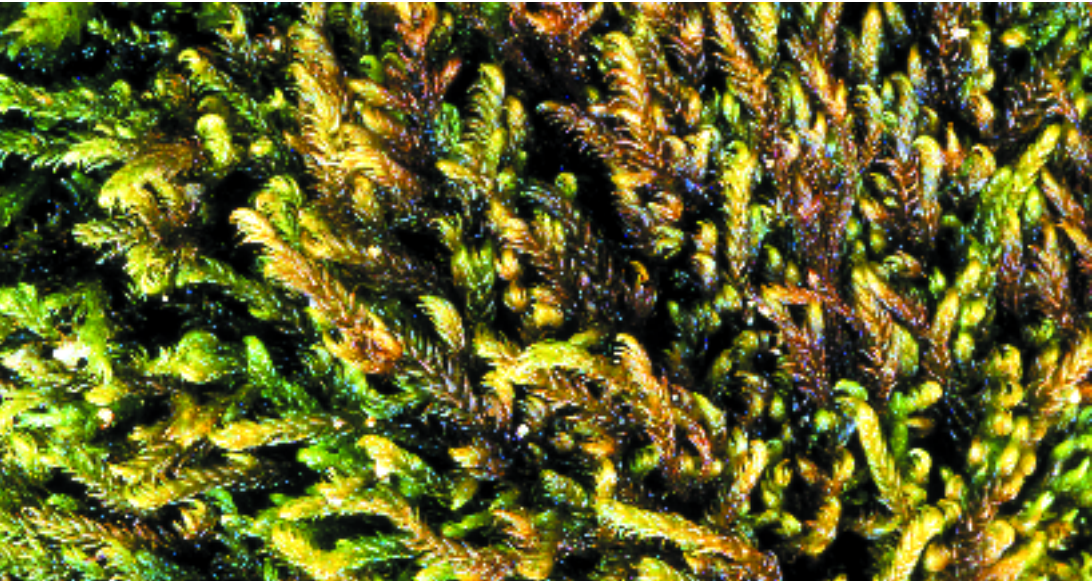
	dom.	ab.	sign.	sec.
Molses				
<i>Palustriella commutata</i> (<i>Cratoneuron commutatum</i>)		•	•	
<i>Palustriella falcati</i>		•	•	
<i>Fontinalis antipyretica</i>			•	
<i>Philonotis fontana</i>			•	
<i>Philonotis calcarea</i>			•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cratoneuretum falcati Gams 1927

Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris olositànic i catalanídic septentrional i central.

Palustriella commutata. V. Canals

Gestió, usos i problemes de conservació

Sensible a la dessecació del medi i a la disminució del cabal dels rierols.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ③ bastant comú, però molt local
Forma d'implantació territorial	► ④ superfícies petites
Diversitat florística	► ② mitjana. Acull de vegades algunes plantes rares a Catalunya, com ara <i>Cochlearia pyrenaica</i>
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat, atesa la seva fragilitat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

54.24
(+ 54.2A)

Molleres alcalines dels Pirineus

Mollera alcalina als Pirineus centrals. I. Soriano

Aspecte

Formacions dominades per herbes vivaces graminoides, especialment del gènere *Carex*, fent bonys isolats, entremig dels quals hi circula l'aigua, o bé cobrint totalment el sòl en forma de gespa densa, totalment xopes (molleres, patamolls).

Mollera alcalina amb cotoneres al Pradell (serra de Cadí). R.M. Masalles

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i montà.
Ambients que ocupa – Vores de fonts i rierols, surgències difuses; aigües carbonatades, que circulen lentament i tendeixen a estancar-se.
Clima – Subalpí o mediterrani. Hàbitat poc afectat pel mesoclima, ja que no depèn directament de les precipitacions i tolera un ventall força ample de temperatures.
Substrat i sòl – Terrenys diversos, generalment impermeables, no necessàriament calcaris. Sòls xops quasi tot l'any, neutres o bàsics.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex davalliana</i>	•		•	
<i>Carex paniculata</i>	•		•	
<i>Carex lepidocarpa</i>		•	•	
<i>Eriophorum latifolium</i> (cotonera)		•	•	
<i>Eleocharis quinqueflora</i>			•	
<i>Primula farinosa</i>			•	
<i>Tofieldia calyculata</i>			•	
<i>Orchis latifolia</i>			•	
<i>Drepanocladus intermedius</i>			•	
<i>Parnassia palustris</i> (fetgera blanca)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

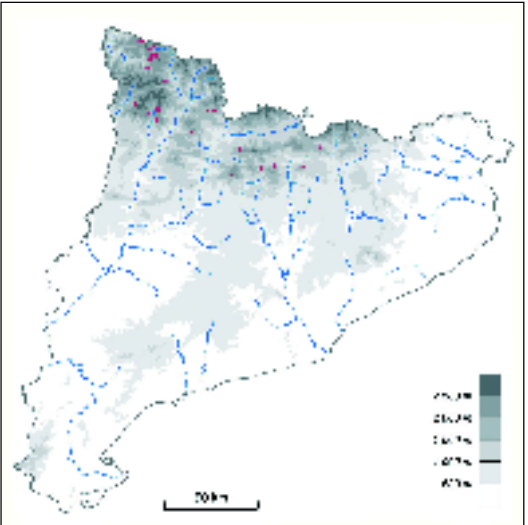
Caricetum davallianae W. Koch 1928
Carici paniculatae-Eriophoretum latifolii O. Bolòs et J. Vives 1956

Distribució dins el territori català

Pirineus (des de la Vall d'Aran fins al Ripollès), incloent-hi els Prepirineus.

Carex davalliana. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

Hàbitat molt condicionat per les característiques de la capa freàtica. Poc interessant en l'aspecte agrícola i ramader, bé que el bestiar, especialment vaques i eugues, el sovinteja en èpoques seques. Una freqüentació excessiva compacta molt el sòl i desfà l'estructura de la coberta vegetal. Més negatives per a la conservació de l'hàbitat han estat altres accions: drenatges per aconseguir la dessecació del sòl ("sanejaments"), explotació de fonts i mantells freàtics com a recursos hídrics, etc. De fet, ha estat ja progressivament destruït en molts indrets. Molt vulnerable a les variacions de les característiques hidríques del sòl (composició, temperatura i cabal de l'aigua, principalment). Caldria mantenir aquest hàbitat a tot arreu on encara existeix, ja que, a banda de ser relativament rar i d'ocupar superfícies poc extenses, conté força plantes especials i té un gran interès ecològic per al manteniment de la qualitat de les aigües.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa▶ ④ espai iberooccità localitzat (Pirineus)
- Freqüència dins el territori català▶ ④ rar
- Forma d'implantació territorial▶ ③ superfícies petites
- Diversitat florística▶ ③ alta; acull un bon nombre d'espècies estenoiques (cap endemisme, però sí algunes espècies molt rares, com ara *Juncus triglumis*)
- Grau de maduresa▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça▶ ④ molt amenaçat

■ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7230 Molleres alcalines

■ Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

54a Molleres de *Carex davalliana*..., alcalines, dels Pirineus

54.26 Molleres de *Carex nigra*, de tendència alcalina

Mollera a la vall Fosca, prop de l'estany de Filià. A. Ferré

Swertia perennis. E. Illa

Aspecte

Gespes més o menys denses, de color verd fosc, totalment xopes, dominades per herbes gramínoides i junciformes, amb les quals es barregen algunes herbes vivaces de fulla plana.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i alpí).
Ambients que ocupa – Mulladius, planells on l'aigua aflora o s'escola lentament.
Clima – Subalpí (o alpí). El clima és important només de manera indirecta, ja que l'hàbitat depèn bàsicament de l'aigua que xopa el sòl.
Substrat i sòl – Diverses menes de substrat. Aigua poc mineralitzada, però amb una certa concentració de cations i un pH proper a la neutralitat.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex nigra</i>		•	•	
<i>Carex davalliana</i>		•	•	
<i>Carex lepidocarpa</i>			•	
<i>Swertia perennis</i>			•	
<i>Pinguicula vulgaris</i> (viola d'aigua)			•	
<i>Tofieldia calyculata</i>			•	
<i>Parnassia palustris</i> (fetgera blanca)			•	
<i>Primula farinosa</i>			•	
<i>Juncus triglumis</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

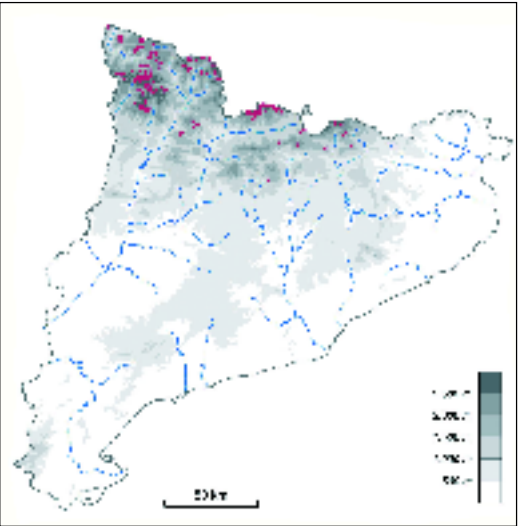
Swertio-Caricetum nigrae Vigo 1984
Caricetum davallianae W. Koch 1928 subass. *caricetosum nigrae*

Distribució dins el territori català

Pirineus. Entre 1.600 i 2.350 m d'altitud.

Insectes entrampats a les fulles de la viola d'aigua. R.M. Masalles

Gestió, usos i problemes de conservació

Hàbitat molt sensible als canvis de les característiques de l'aigua d'alimentació i al descens del nivell freàtic.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ② baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7230 Molleres alcalines

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

54b Molleres de *Carex nigra*, poc o molt àcides, dels Pirineus

54.35+

Comunitats de *Carex frigida* d'indrets rocosos molt humits, pirinenques

Carex frigida. A. Ferré

Aspecte

Formacions dominades per *Carex frigida*, un càrex força alt que destaca en el moment de la florida per les seves espigues pèndules i fosques. Hi posen una nota de color el blau de les flors de les violes d'aigua i el groc de les de *Saxifraga aizoides*.

Carex frigida en un torrent de Filà (vall Fosca). E. Carrillo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.
Ambients que ocupa – Parets i superfícies rocoses per on s'escola aigua.
Clima – Subalpí.
Medi – Diverses menes de roques. Sòls poc torbosos, formats en gran part per aportació de materials externs. Aigües poc o molt mineralitzades, neutres o bàsiques, poc fredes.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carex frigida</i>	•		•	
<i>Pinguicula grandiflora</i> (viola d'aigua)			•	
<i>Potentilla fruticosa</i>			•	
<i>Saxifraga aizoides</i>				•
<i>Swertia perennis</i>				•
<i>Primula integrifolia</i>				•
<i>Bartsia alpina</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

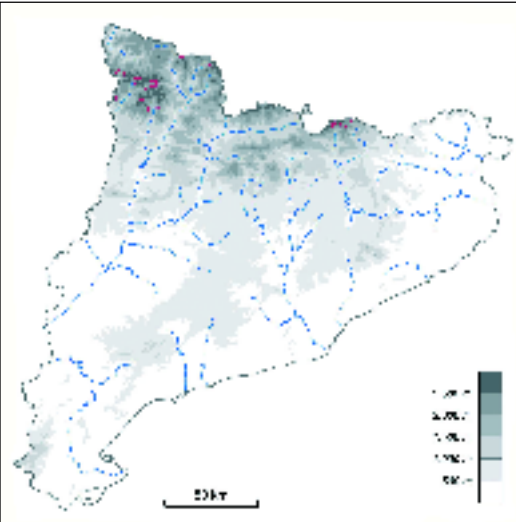
Carici-Pinguiculetum grandiflorae Br. Bl. 1948

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Potentilla fruticosa. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

No té cap ús especial ni gaires problemes de conservació. Cal tenir en compte, però, la seva raresa i la dependència d'un ambient molt especial, fàcilment alterable.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística

Grau de maduresa

Amenaça
- ③ muntanyes alpines

► ⑤ molt rar

► ④ superfícies exigües

► ② mitjana. De vegades s'hi fan algunes espècies força rares a Catalunya, com ara *Potentilla fruticosa*

► ③ madur (topoclimàtic)

► ② probablement amenaçat en un futur

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7240 Formacions pioneres alpines del *Caricion bicoloris-atrofuscae*

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

54.4241+

Molleres de *Carex nigra*, àcides, pirinenques

Molleres a la vall de Saboredó. E. Carrillo

Aspecte

Formacions herbàcies denses, sempre xopes, en què predominen diversos càrex i alguns joncs. *Carex nigra* hi és sempre present i sovint dominant (sobretot en estadis pioners o degradats, en els quals la diversitat d'espècies vasculars minva extraordinàriament). Presenten una certa diversitat lligada principalment a les característiques de l'aigua freàtica. En els indrets fangosos, poc oxigenats i permanentment inundats, hi sol dominar *Juncus filiformis*, mentre que en substrats alimentats

regularment en superfície, hi pot arribar a dominar *Carex curta*. Als terrenys menys humits, hi apareix un bon nombre d'espècies pròpies de les pastures de pèl caní, i, si l'oscil·lació de la capa freàtica és acusada, s'hi fan plantes de les pastures higròfiles, com l'alba roja. L'hàbitat esdevé un xic vistós quan hi floreixen les violes d'aigua, la fetgera blanca o algun pedicularis (*Pedicularis* sp.). Ocasionalment pot incloure un estrat muscinal força dens.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpí i alpi.
Ambients que ocupa – Vores de basses i estanys, afloraments d'aigua difusos, generalment en terrenys plans o poc pendents. Constitueix un dels estadis de reblliment de molts estanys pirinencs.
Clima – Subalpí o alpi. L'hàbitat en depèn només parcialment, ja que l'aigua que conté amorteix les oscil·lacions de temperatura i el fa quasi independent de la periodicitat de les precipitacions.
Substrat i sòl – Roques i materials quaternaris de caràcter àcid. Sòl torbós, xop la major part de l'any, amb un horitzó superior constituït per matèria orgànica poc descomposta, fibrós, amb clara tendència a la mineralització; pH generalment baix; mala disponibilitat de nutrients.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Carex nigra</i> (= <i>Carex fusca</i>)		•	•	
<i>Juncus filiformis</i> (jonc)		•	•	
<i>Carex echinata</i>			•	
<i>Carex flava</i> subsp. <i>alpina</i>			•	
<i>Carex panicea</i>			•	
<i>Viola palustris</i>			•	
<i>Leontodon duboisii</i>			•	
<i>Pinguicula vulgaris</i> (viola d'aigua)			•	
Estrat muscinal				
<i>Drepanocladus exannulatus</i>			•	
<i>Campylium stellatum</i>			•	
<i>Calliergon stramineum</i>				•
<i>Bryum pseudotriquetrum</i>				•
<i>Aulacomnium palustre</i>				•
<i>Calliergonella cuspidata</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Caricetum fuscae Br. Bl. 1915

Distribució dins el territori català

Pirineus. Des d'uns 1.600 m fins a 2.450 m d'altitud, bé que de vegades davalla per sota dels 1.300 m.

Tofes de *Carex nigra* en una mollera de la Cerdanya. J. Vigo

Viola d'aigua. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

Freqüentat per egües i vaques en les seves anades i vingudes per abeurar-se o per refrescar-se, però poc pasturat, ja que les plantes dominants són molt poc palatables. Bé que pot tolerar una certa dessecació temporal, si s'asseca massa sovint, es transforma lentament en una pastura higròfila de pèl caní. Sensible a l'alteració del nivell freàtic.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- ▶ ⑤ espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
- ▶ ④ rar
- ▶ ③ superfícies petites
- ▶ ② mitjana; acull algunes espècies força rares a Catalunya, com ara *Carex curta*, *Carex pulicaris* o *Sedum villosum*
- ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- ▶ ③ amenaçat

■ *Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents*

Cap.

■ *Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen*

54b Molleres de *Carex nigra*, poc o molt àcides, dels Pirineus

54.4242+ Torberes d'esfagnes i *Carex nigra* pirinenques

Torbera d'esfagnes als Pirineus centrals. I. Soriano

Carex nigra. J. Vigo

Aspecte

Gespes de *Carex nigra* sobre una catifa d'esfagnes més o menys densa.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i alpí).
Ambients que ocupa – Fons de comes, llocs planers al voltant d'estanys o de rierols meandriformes.
Clima – Subalpí humit.
Substrat i sòl – Materials quaternaris. Sòl torbós i àcid (pH baix), xop a causa de l'escolament intern (subsuperficial) d'aigua i de les precipitacions abundants.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Carex nigra</i>	•		•	
<i>Carex echinata</i>		•	•	
<i>Viola palustris</i>			•	
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)			•	
<i>Potentilla erecta</i> (tormentil·la)				•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•
Estrat muscinal				
<i>Sphagnum teres</i> (esfagne)		•	•	
<i>Sphagnum fallax</i> (esfagne)		•	•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Caricetum fuscae Br. Bl. 1915 subass. *sphagnetosum*

Distribució dins el territori català

Pirineus. De 1.500 fins a 2.200 m d'altitud (i possiblement més amunt).

Herba de la gota. X. Font

Gestió, usos i problemes de conservació

Freqüentat poc o molt pel bestiar. Molt sensible a la dessecació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ⑤ espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
Freqüència dins el territori català	► ④ rar
Forma d'implantació territorial	► ④ superfícies exigües
Diversitat florística	► ② baixa
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

54b Molleres de *Carex nigra*, poc o molt àcides, dels Pirineus

54.4243+

Poblaments d'esfagnes, residuals, de territoris extrapirinencs

Sphagnum subnitens. J. Font

Aspecte

Coixins poc extensos d'esfagnes (*Sphagnum* spp.).

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Marges de rierols i petites clotades molt humides.
Clima – Medieuropeu subatlàntic.
Substrat i sòl – Terrenys silícis. Aigües àcides.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Sphagnum subnitens</i>	•		•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cap.

Distribució dins el territori català

Territori catalanídic septentrional (Montseny i les Cadiretes).

Gestió, usos i problemes de conservació

Cap utilització concreta. Amenajat pel seu caràcter residual i la dependència que té de condicions molt particulars.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa (terres meridionals)
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ④ superfícies exigües
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

54.452

Molleres de *Scirpus cespitosus*, àcides, pirinenques

Mollera en un planell de la vall Fosca. A. Petit

Aspecte

Gespes més o menys denses, sempre xopes, formades per herbes vivaces, en què destaquen les motes rígides, a manera de raspall, de *Scirpus cespitosus*. Hi criden l'atenció algunes plantes insectívores que les clapegen amb les seves petites rosetes foliars llefiscoses o apegaloses. Presenten una certa diversitat, des de les gespes denses amb orquídies i liliàcies de fulles ensiformes, pròpies de la zona altimontana, fins a les comunitats obertes de l'estatge alpi, en què hi ha molt poques plantes de mollera i, en canvi, hi sol abundar la petita *Primula integrifolia*, bona indicadora de la breu durada del període vegetatiu.

Gespa de *Scirpus cespitosus* a la vall de Peguera (Pallars Sobirà). A. Ferré

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges altimontà, subalpí i alpi.
Ambients que ocupa – Vores de rierols, de basses i d'estanyols, roques per on llisca l'aigua i, en general, terrenys xops o molt humits, ocasionalment eixuts un temps curt.
Clima – Medieuropeu subatlàntic, subalpí o alpi.
Substrat i sòl – Roques i materials quaternaris de caràcter àcid. Sòls sorrencs o llimosos, amb aigua que s'hi estanca o hi circula lentament; generalment amb un horitzó orgànic poc desenvolupat, torbós, i amb mala disponibilitat de nutrients.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Scirpus cespitosus</i>	•			•
<i>Pinguicula vulgaris</i> (viola d'aigua)				•
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)				•
<i>Narthecium ossifragum</i>				•
<i>Carex nigra</i>				•
<i>Leontodon duboisii</i>				•
<i>Tofieldia calyculata</i>				•
<i>Pedicularis mixta</i>				•
<i>Sphagnum subnitens</i> (esfagne)				•
<i>Pedicularis pyrenaica</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Narthecio-Scirpetum cespitosi Br. Bl. 1948
Caricetum fuscae Br. Bl. 1915

Narthecium ossifragum. J.L. Benito

Distribució dins el territori català

Pirineus. De 1.600 m en amunt; pot arribar fins a 2.850 m d'altitud.

Gestió, usos i problemes de conservació

Relativament freqüentat pel bestiar (vaques i egües) quan cerca aigua o indrets frescals. La dependència d'aquest hàbitat d'un nivell freàtic superficial el fa vulnerable a qualsevol actuació que el desequilibri (drenatges, barratges que modifiquen la capacitat dels estanyols, aprofitaments hidroelèctrics que alteren el cabal d'aigua dels rierols, etc.).

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ⑤	espai iberooccità localitzat (Pirineus)
Freqüència dins el territori català	► ④	rar
Forma d'implantació territorial	► ④	superfícies exigües
Diversitat florística	► ②	mitjana; conté un bon nombre de plantes rares a Catalunya o molt lligades a aquest hàbitat (<i>Calycocorsus stipitatus</i> , <i>Drosera longifolia</i> , <i>Narthecium ossifragum</i> , <i>Pedicularis mixta</i> , <i>Carex demissa</i> ...)
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③	amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

54b Molleres de *Carex nigra*, poc o molt àcides, dels Pirineus

54.46

Molleres dominades per cotonera (*Eriophorum angustifolium*), generalment amb esfagnes, acidòfiles

Mollera amb cotoneres al circ de Colomers (Vall d'Aran). A. Ferré

Aspecte

Formacions d'herbes graminoides, on criden l'atenció els plumalls blancs que coronen les tiges de la cotonera; entremig hi sol créixer una catifa de molses, entre les quals dominen els esfagnes.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí (i alpi).
Ambients que ocupa – Terrenys amb circulació d'aigua difusa i superficial, especialment planells i clots; també a les vores dels estanys.
Clima – Subalpí. L'hàbitat només és afectat de manera indirecta pel clima general, ja que l'aigua que l'alimenta procedeix de fonts o d'escolament intern del sòl i, d'altra banda, atenua l'oscil·lació tèrmica.
Substrat i sòl – Roques àcides i dipòsits quaternaris. Sòls higromorfs, rics en matèria orgànica molt poc descomposta (histosòls), pobres en nutrients i de reacció àcida.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Eriophorum angustifolium</i> (cotonera)	•		•	
<i>Carex nigra</i>		•	•	
<i>Carex echinata</i>			•	
<i>Viola palustris</i>			•	
<i>Juncus articulatus</i>			•	
Estrat muscinal				
<i>Sphagnum</i> spp. (esfagnes)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Caricetum fuscae Br. Bl. 1915

Distribució dins el territori català

Pirineus. Entre uns 1.600 i 2.500 m d'altitud, bé que eventualment davalla fins a 1.300 m.

Cotoneres. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

Pasturat ocasionalment pel bestiar, especialment quan els altres prats han esdevingut molt secs o quan l'herba de la mollera és tendra. També ha fet recular aquest hàbitat la dessecació mitjançant drenatge, pràctica habitual que caldria controlar si es vol preservar aquesta mena d'ambients.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ④ rar
Forma d'implantació territorial	► ④ superfícies exigües
Diversitat florística	► ② mitjana
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

54b Molleres de *Carex nigra*, poc o molt àcides, dels Pirineus

54.512 Catifes d'esfagnes amb *Carex lasiocarpa*, de l'estatge subalpí

Comunitat de *Carex lasiocarpa* a la Bassa Nera (Vall d'Aran). A. Ferré

Aspecte

Poblaments de *Carex lasiocarpa* sobre una catifa sovint contínua d'esfagnes. A més d'aquest càrex i dels esfagnes, s'hi fan altres vegetals adaptats als substrats inconsistents, molt humits, pràcticament entollats.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.
Ambients que ocupa – Zona marginal d'estanys i basses, mulladius, indrets on l'aigua aflora o s'escola lentament, generalment en terrenys plans o poc pendents.
Clima – Subalpí humit.
Medi – Sòl saturat d'aigua, constituït en bona part per la torba produïda pels esfagnes i les restes vegetals.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Carex lasiocarpa</i>	•		•	
<i>Menyanthes trifoliata</i> (trèvol d'aigua)		•	•	
<i>Molinia coerulea</i> (alba roja)		•		
<i>Equisetum fluviatile</i>			•	
<i>Comarum palustre</i>			•	
<i>Drosera longifolia</i>			•	
<i>Carex diandra</i>				•
<i>Carex limosa</i>				•
Estrat muscinal				
<i>Sphagnum papillosum</i> , <i>S. magellanicum</i> , <i>S. angustifolium</i> , <i>S. denticulatum</i> , <i>S. teres</i> , <i>S. subsecundum</i> , <i>S. subnitens</i> ... (esfagnes)	•		•	
<i>Aulacomnium palustre</i>				•
<i>Straminergon stramineum</i>				•
<i>Warnstorfia exannulata</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Caricetum lasiocarpae Osvald 1923 em. Dierssen 1982 subass. *sphagnetosum*

Carex lasiocarpa. A. Ferré

Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran).

Gestió, usos i problemes c

Qualsevol alteració del medi que afecti les característiques de l'aigua pot dur a la desaparició de l'hàbitat. A més, també es pot degradar en cas d'una freqüentació excessiva per part de persones o animals. Donada la seva raresa i la seva fragilitat, caldria preservar-lo curosament.

Indicadors d'interès de protecció

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística
- ② àrea europea extensa

► ⑤ molt rar

► ③ superfícies petites

► ② mitjana. És destacable la gran diversitat d'esfagnes (alguns de força rars, com és el cas d'*Sphagnum magellanicum*) i també la presència d'altres plantes molt rares a Catalunya (*Carex lasiocarpa*, *C. diandra*, *C. limosa*, *Equisetum fluviatile*, *Drosera longifolia*...)
- Grau de maduresa

Amenaça
- ③ permanent

► ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7140 Torberes de transició i torberes tremoladisses

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

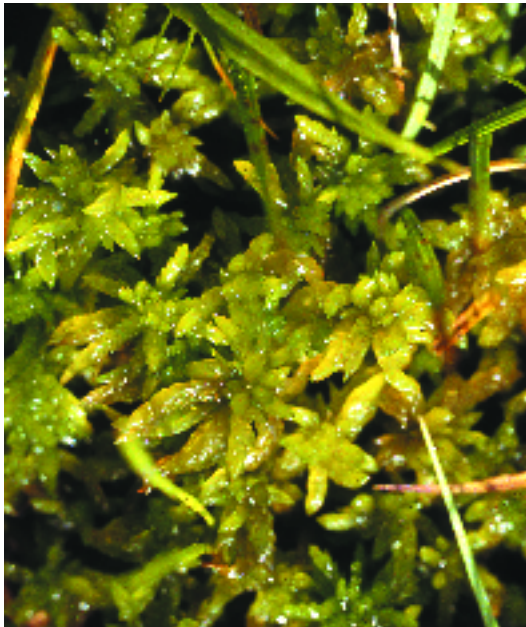

54.531

Catifes tremoladisses d'esfagnes (*Sphagnum* spp.) amb *Carex rostrata*..., acidòfiles, de l'estatge subalpí

Carex rostrata sobre una catifa d'esfagnes a Aiguamòg (Vall d'Aran). A. Ferré

Sphagnum platyphyllum. V. Canalis

Aspecte

Catifes d'esfagnes i *Carex rostrata*, poc estables per mor de la gran quantitat d'aigua retinguda i la inconsistència del substrat.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.
Ambients que ocupa – Zona marginal d'estanys i basses.
Clima – Subalpí humit.
Medi – Sòl format en bona part per la torba produïda pels esfagnes i les arrels del càrex. Aigua àcida.

Flora principal

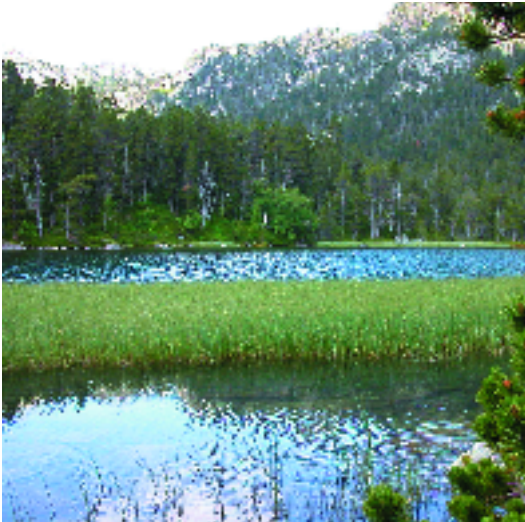
	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbustiu <i>Carex rostrata</i>	•		•	
Estrat muscinal <i>Sphagnum</i> spp. (esfagnes)	•		•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

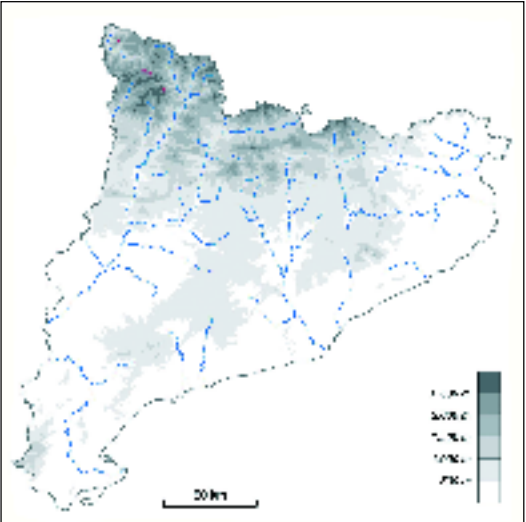
Magnocaricion elatae Koch 1926

Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran, Pallars Sobirà...).

Estany de Trescuro (Pallars Sobirà) E. Carrillo

Gestió, usos i problemes de conservació

Qualsevol alteració del medi pot dur a la desaparició de l'hàbitat, especialment si afecta les característiques de l'aigua. D'altra banda, la freqüentació excessiva per part de persones o animals pot també degradar-lo. Caldria preservar-lo curosament, donada la seva raresa i la seva fragilitat.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ➤ ② àrea europea extensa
- Freqüència dins el territori català ➤ ⑤ molt rar
- Forma d'implantació territorial ➤ ③ superfícies petites
- Diversitat florística ➤ ① baixa
- Grau de maduresa ➤ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ➤ ③ amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7140 Torberes de transició i torberes tremoladisses

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

54.59

Catifes flotants de trèvol d'aigua (*Menyanthes trifoliata*)..., de l'alta muntanya

Poblament de trèvol d'aigua a la bassa d'Oles (Vall d'Aran). R.M. Masalles

Aspecte

Poblacions denses de trèvol d'aigua, planta flotant que destaca per les seves grans fulles trifoliolades i d'un verd brillant. Pot barrejar-se amb altres espècies pròpies del cinyell marginal dels estanys.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí.

Ambients que ocupa – Vores d'estanys, basses i aiguamolls torbosos.

Clima – Subalpí humit.

Medi – Sòls llimosos. Aigües poc o molt àcides.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Menyanthes trifoliata</i> (trèvol d'aigua)	•		•	
<i>Carex rostrata</i>			•	

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ② bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ⑤ molt rar
Forma d'implantació territorial	► ③ superfícies petites
Diversitat florística	► ① baixa
Grau de maduresa	► ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ② probablement amenaçat en un futur

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Magnocaricion elatae Koch 1926

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús especial i, en principi, no ha de tenir problemes greus de conservació. El trèvol d'aigua, en indrets favorables, es comporta com a bon colonitzador.

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

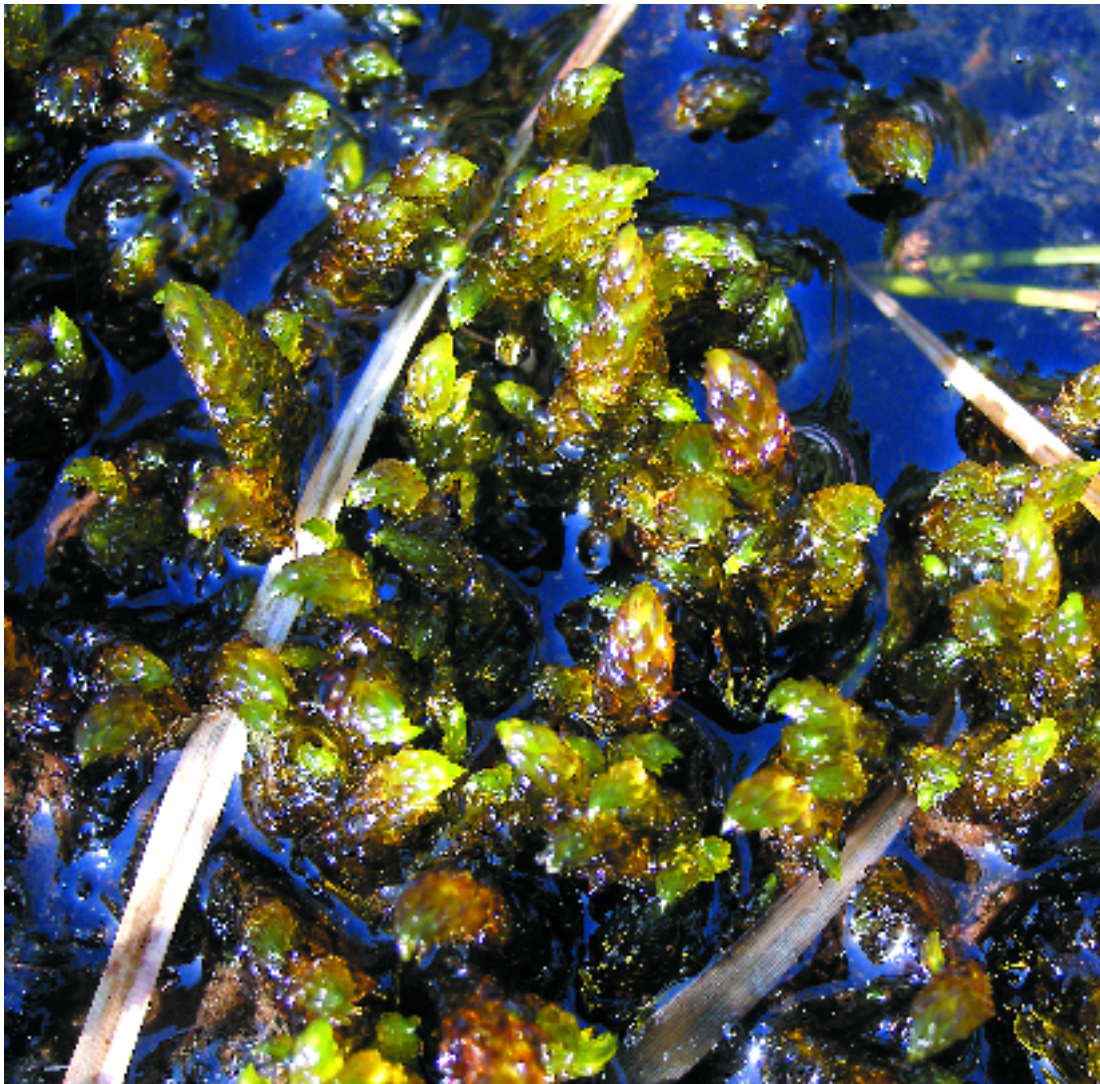
7140 Torberes de transició i torberes tremoladisses

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

41f Cap.

54.5B Catifes de molses brunes, inundables, poc àcides

Scleropodium purum. A. Ferré

Aspecte

Formacions de molses a manera de tapisos. Hi predominen les espècies pleurocàrpiques de tons bruns i daurats, entremig de les quals creixen algunes plantes adaptades a ambients pobres en nutrients, com les insectívores del gènere *Drosera*.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpi.
Ambients que ocupa – Marges d'estanys i basses.
Clima – Subalpi humit.
Substrat i sòl – Sòl torbós.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat muscinal				
<i>Drepanocladus exannulatus</i>			•	
<i>Drepanocladus revolvens</i>			•	
<i>Calliergon cuspidatum</i>			•	
<i>Campylium stellatum</i>			•	
<i>Sphagnum</i> spp. (esfagnes)			•	
<i>Scorpidium scorpioides</i>			•	
Estrat herbaci				
<i>Comarum palustre</i>			•	
<i>Equisetum fluvatile</i>			•	
<i>Drosera longifolia</i>			•	
<i>Drosera rotundifolia</i> (herba de la gota)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

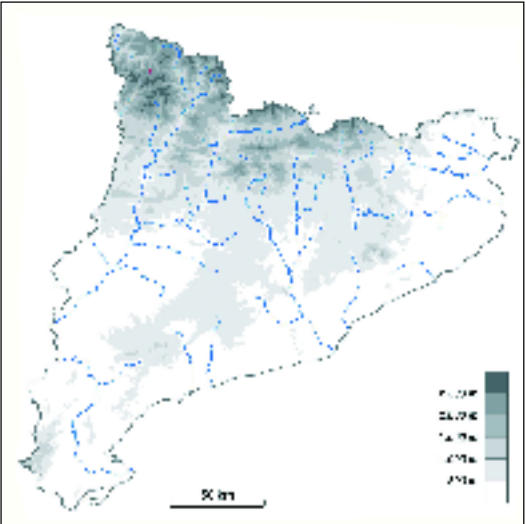
Scheuchzerietalia palustris Nordhagen 1937
Comunitat de *Drosera longifolia*

Distribució dins el territori català

Pirineus centrals (Vall d'Aran).

Drosera longifolia. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

Sensible a la dessecació, a l'eutrofització de l'aigua, al trepig excessiu... Caldria conservar curosament aquest hàbitat a Catalunya, atesa la seva situació marginal dins Europa i pel fet que s'hi refugien algunes espècies extraordinàriament rares.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística
- ② àrea europea extensa

► ⑤ molt rar

► ④ superfícies exigües

► ② mitjana. Acull algunes espècies molt rares a Catalunya –*Comarum palustre*, *Drosera longifolia*, *Equisetum fluvatile*– i particularment alguns briòfits, com ara *Scorpidium scorpioides*...
- Grau de maduresa

Amenaça
- ③ madur (topoclimàtic)

► ③ amenaçat, tenint en compte la seva raresa a Catalunya i la seva fragilitat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

7140 Torberes de transició i torberes tremoladisses

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

61.1113

Tarteres silícies amb *Oxyria digyna*, poc mòbils, dels obacs dels estatges alpi i subnival

Tarteres granítiques a Saboredo (Pallars Sobirà). A. Ferré

Aspecte

Esbaldregalls colonitzats de manera irregular per plantes herbàcies. Aquestes, a causa del clima i del substrat adversos, són sobretot de mida petita i de desenvolupament lent; una bona part creixen en forma de coixinet.

Oxyria digyna. A. Ferré

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subnival i part alta de l'estatge alpi.
Ambients que ocupa – Caients obacs, sovint al peu de parets o de vessants rocosos, de manera que la innivació és força prolongada.
Clima – Alpi nivós.
Substrat i sòl – Tarteres de natura esquistosa o granítica, amb sòl intersticial més aviat groller i àcid.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Oxyria digyna</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Linaria alpina</i>			•	
<i>Leucanthemopsis alpina</i>			•	
<i>Saxifraga bryoides</i>			•	
<i>Poa laxa</i>			•	
<i>Doronicum grandiflorum</i> subsp. <i>viscosum</i>			•	
<i>Ranunculus glacialis</i>			•	
<i>Armeria maritima</i> subsp. <i>alpina</i>				•
<i>Saxifraga moschata</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Doronicum viscosi-Oxyrietum digynae Gruber 1978

Distribució dins el territori català

Pirineus axials, sobretot als centrals.

Ranunculus glacialis. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, ni presenta cap casuística de gestió.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ⑤	espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
Freqüència dins el territori català	► ⑤	molt rar
Forma d'implantació territorial	► ③	superfícies petites
Diversitat florística	► ①	baixa
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8110 Tarteres silícies medioeuropees i dels indrets freds i humits de l'alta muntanya (*Galeopsietalia ladani* i *Androsacetalia alpinae*)

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

61.12

Pedrusques i clapers silícis, amb *Epilobium collinum*, *Galeopsis* spp..., de l'estatge montà

Tarteres prop de Durro (Alta Ribagorça). X. Font

Aspecte

Tarteres de pedra menuda o mitjana, colonitzades per herbes vivaces de mida més aviat petita.

Galeopsis pyrenaica. J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.
Ambients que ocupa – Peus de vessant, canals, etc.
Clima – Medieuropeu.
Substrat i sòl – Pedruscall format a partir de la descomposició de roques àcides, preferentment esquistos. Malgrat que sota les pedres hi ha una certa proporció de materials fins, no hi trobem un sòl ben estructurat, a causa de la inestabilitat del conjunt.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Epilobium collinum</i>		•	•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i>		•	•	
<i>Galeopsis ladanum</i>		•	•	
<i>Galeopsis segetum</i>		•	•	
<i>Galeopsis angustifolia</i>			•	
<i>Senecio viscosus</i>			•	
<i>Linaria striata</i>			•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

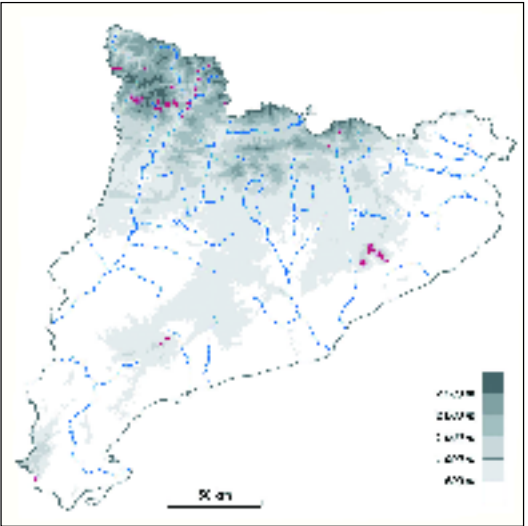
Galeopsietum brevifoliae O. Bolòs 1974
Linario-Galeopsietum ladani O. Bolòs 1974
Lactuco-Galeopsietum O. Bolòs 1974

Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanidic septentrional.

Badola. M. Masclans

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús particular.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ② àrea europea extensa
- Freqüència dins el territori català ▶ ④ rar
- Forma d'implantació territorial ▶ ② superfícies mitjanes
- Diversitat florística ▶ ② mitjana
- Grau de maduresa ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8110 Tarteres silícies medieuropees i dels indrets freds i humits de l'alta muntanya (*Galeopsietalia ladani* i *Androsacetalia alpinae*)

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61a Pedrusques i clapers silícis, amb *Epilobium collinum*, *Galeopsis pyrenaica*..., de l'estatge montà

61.231

Tarteres calcàries, amb *Petasites paradoxus*, *Gymnocarpium robertianum*..., d'indrets frescals de l'estatge subalpí

Poblament de *Gymnocarpium robertianum* en una tartera del Port del Comte. A. Ferré i J. Vigo

Aspecte

Esbaldregalls calcaris, de blocs força grossos, amb mobilitat escassa o nul·la. En el cas de tarteres totalment fixades, de blocs relativament petits, el recobriment de la vegetació pot ser important, amb una dominància absoluta de *Petasites paradoxus*. Quan els blocs són més grossos, el recobriment de la vegetació disminueix i l'espècie més abundant és la falguera *Gymnocarpium robertianum*. En tots els casos, també s'hi fan algunes plantes de llocs rocallosos i frescos.

Aquilegia montsicciana. A. Ferré i J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpí i muntanya mitjana (estatge montà).

Ambients que ocupa – Ambients molt frescals i ombrívols, sovint al peu de cingleres o al fons de barrancs i torrenteres.

Clima – Subalpí i mediterrani.

Substrat i sòl – Tarteres de blocs relativament grossos (decimètrics), molt poc mòbils, formades a partir de la fragmentació de roques calcàries, amb acumulació de terra entremig d'alguns blocs.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Petasites paradoxus</i>		•	•	
<i>Gymnocarpium robertianum</i>		•	•	
<i>Aquilegia montsicciana</i> (corniol)			•	
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)			•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)			•	
<i>Valeriana montana</i> (valeriana muntanyenca)			•	
<i>Veronica pona</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Moehringio-Gymnocarpietum robertiani (Jenny Lips) Lippert 1966
Petasitetum paradoxo Beg 1922

Distribució dins el territori català

Pirineus, especialment massissos calcaris dels Prepirineus orientals.

Petasites paradoxus. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No es coneix cap tipus de gestió d' aquest hàbitat ni s'utilitza amb cap finalitat, de manera que no té problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística
- ④ espai iberooccità extens (muntanyes alpines)

► ⑤ molt rar

► ③ superfícies petites

► ① baixa. S'hi fan alguns tàxons rars a Catalunya, com ara *Petasites paradoxus*, només conegut de l'obaga del Cadí i algunes àrees properes
- Grau de maduresa

Amenaça
- ③ madur (topoclimàtic)

► ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8120 Tarteres calcàries dels indrets frescals de muntanya

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61e Tarteres i pedrusques calcàries de l'alta muntanya

61.311

Pedrusques calcàries, amb *Stipa calamagrostis*, *Rumex scutatus*..., de l'estatge montà poc plujós

Pedrusques al Port del Comte. A. Ferré i J. Vigo

Aspecte

Tarteres de pedres calcàries, força diverses pel que fa a la mida dels rocs, a la terra acumulada i al poblament vegetal que les colonitza. S'inclouen aquí des dels terregallers de pedra menuda, poblats per *Stipa calamagrostis*, fins a les pedrusques de blocs relativament grossos, colonitzades per *Gymnocarpium robertianum* o *Nepeta nepetella*. En general, el poblament herbaci és dispers i té un recobriment baix. Hi són freqüents les gramínies que fan tofes grosses i altres herbes vivaces vigoroses.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.
Ambients que ocupa – Parts baixes de vessant, marges de barrancs, cons de dejecció...
Clima – Medieuropeu.
Substrat i sòl – Substrats carbonàtics (calcàries, calcoesquistos, lutites...) disgregades en petits fragments (predominantment de mida centimètrica) i en una bona proporció de fracció fina poc consolidada. El conjunt tendeix a estabilitzar-se, però es mou fàcilment per acció directa sobre seu o per efecte dels agents climàtics. El sòl és pobre en matèria orgànica i no està clarament estratificat.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Achnatherum calamagrostis</i>				
(<i>Stipa calamagrostis</i>)			•	
<i>Ptychotis saxifraga</i>			•	
<i>Galeopsis angustifolia</i>			•	
<i>Centranthus lecoqii</i>			•	
<i>Nepeta nepetella</i> (herba de les palomes)			•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)			•	
<i>Gymnocarpium robertianum</i>			•	
<i>Picris hieracioides</i> (parraques)				•
<i>Lavandula angustifolia</i> subsp. <i>pyrenaica</i> (espigol)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

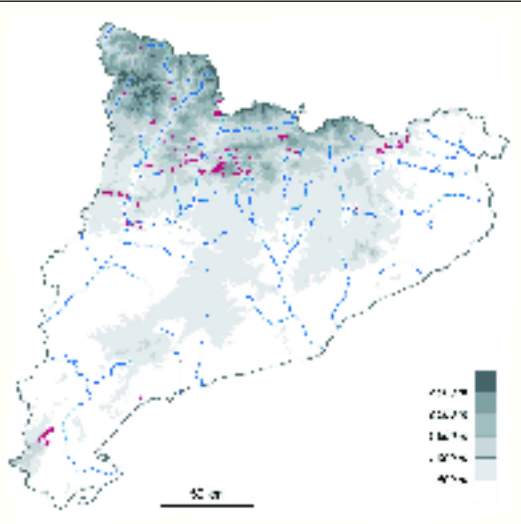
Picrido rielii-Stipetum calamagrostis O. Bolòs 1960
Galeopsio angustifoliae-Ptychotidetum saxifragae O. Bolòs et J. Vives 1956
Arenario fontqueri-Ptychotidetum saxifragae Romo 1989
Galeopsio angustifoliae-Nepetetum nepetellae I. Soriano 1996
Gymnocarpietum robertiani (Kuhn.) Tx. 1937
Centranthetum lecoqii Br. Bl. 1931

Distribució dins el territori català

Pirineus i territoris catalanídics septentrional i meridional, ausossegàrric i olositànic.

Stipa calamagrostis. A. Ferré i J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús particular. No presenta problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ③ espai iberooccità extens (muntanyes alpines)
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ② superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① mitjana; acull alguns tàxons endèmics de la mediterrània occidental (<i>Arenaria fontqueri</i> subsp. <i>hispanica</i> , <i>Linaria glauca</i> subsp. <i>bubanii</i> , etc.), força rars
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61b Pedrusques calcàries, generalment amb *Stipa calamagrostis*, de l'estatge montà poc plujós

61.32 Pedrusques de la baixa muntanya mediterrània, catalanooccitanes

Tarteres al peu de les Penyes Negres (massís de Garraf). A. Ferré

Lactuca viminea. X. Font

Aspecte

Pedrusques amb un baix recobriment de mates i herbes vivaces força grosses. Poc uniformes en l'aspecte florístic. No hi ha cap espècie dominant i són poques les comunes que siguin significatives.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània (i terra baixa)
Ambients que ocupa – Generalment a mig vessant o al peu de cingles, clapers.
Clima – Mediterrani o mediterrani muntanyenc.
Substrat i sòl – Sobretot terrenys carbonàtics, però també materials àcids.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Silene inaperta</i>		•	•	
<i>Lactuca viminea</i>		•	•	
<i>Brassica robertiana</i> (col borda)			•	
<i>Ptychotis saxifraga</i>			•	
<i>Laserpitium gallicum</i>			•	
<i>Euphorbia nevadensis</i> subsp. <i>aragonensis</i>			•	
<i>Plantago sempervirens</i> (matafoc)			•	
<i>Saponaria ocymoides</i> (falsa alfàbrega)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

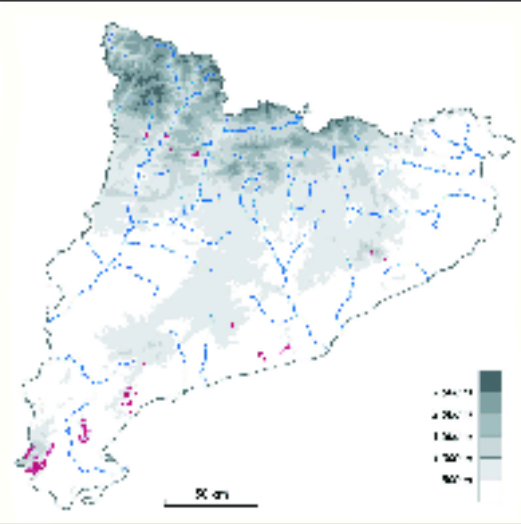
Conopodio-Laserpitietum gallici O. Bolòs 1967
Lactuco-Silenetum inapertae O. Bolòs 1956
Centrantho-Euphorbietum aragonensis O. Bolòs 1967
Alysso-Brassicetum robertianae Mol. 1960
Plantagini-Saponarietum ocymoidis O. Bolòs 1983

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic, sicòric i catalanídic i Prepirineus centrals.

Falsa alfàbrega. M. Masclans

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap aprofitament directe. No sembla que hagi de tenir problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ③ regió mediterrània occidental
Freqüència dins el territori català	▶ ③ bastant comú
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61c Pedrusques de la baixa muntanya mediterrània, catalanooccitanes

61.331+

Pedrusques silícies, amb *Poa cenisia*, *Carduus carlinoides*..., càlides i seques, de l'estatge alpí inferior (i del subalpí)

Pedrusques amb *Poa cenisia* a la vall Ferrera. A. Ferré

Aspecte

Esbaldregalls formats per pedres més aviat petites (centimètriques o decimètriques), generalment de natura esquistosa, colonitzades esparsament per herbes poc aparents, sovint de tons grisencs.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpí i subalpí.

Ambients que ocupa – Vessants d'exposició diversa, bé que rarament als obacs.

Clima – Clima alpí o subalpí.

Substrat i sòl – Pedrusques silícies, amb una mica de sòl intersticial per sota de la capa superior de pedres.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Carduus carlinoides</i>		•	•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i> subsp. <i>nana</i>		•	•	
<i>Poa cenisia</i> subsp. <i>sardoa</i>			•	
<i>Epilobium collinum</i>			•	
<i>Crepis pygmaea</i>			•	
<i>Paronychia polygonifolia</i>			•	
<i>Iberis spathulata</i>			•	
<i>Linaria alpina</i>			•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)				•
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)				•
<i>Carduus carlinifolius</i>				•

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Galeopsio-Poetum fontqueri Br. Bl. 1948

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Carduus carlinoides. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

No és susceptible de cap ús, de manera que no cal preveure cap gestió específica.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ⑤	espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
Freqüència dins el territori català	► ④	rar
Forma d'implantació territorial	► ②	superfícies mitjanes
Diversitat florística	► ①	baixa
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

61.332+

Tarteres silícies, amb herba blanca (*Senecio leucophyllus*), julivert d'isard (*Xatardia scabra*)..., fredes, de l'estatge alpi

Poblaments d'herba blanca al massís del Puigmal (Ripollès). X. Font

Aspecte

Esbaldregalls formats per pedres més aviat grosses, amb un poblament herbaci colonitzador de densitat variable (del 5 al 60%), i també relativament divers d'un lloc a l'altre. Als caients ben innivats, sol dominar-hi la vistent herba blanca, mentre que en vessants amb menys neu, més solells, hi abunden altres herbes no tan robustes (sobretot *Cerastium pyrenaicum*); l'endèmic julivert d'isard presideix la comunitat en llocs força pendents, on la pedrusca llisca fàcilment.

Julivert d'isard. X. Font

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi (i subnival).

Ambients que ocupa – Vessants amb innivació relativament prolongada.

Clima – Alpi nivós.

Substrat i sòl – Pedrusques silícies (granítiques o esquistoses), formades per clastos grossos en superfície, però sovint amb acumulació de terra en nivells més profunds; sotmeses a un cert lliscament.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Senecio leucophyllus</i> (herba blanca)		•	•	
<i>Xatardia scabra</i> (julivert d'isard)			•	
<i>Cerastium pyrenaicum</i>			•	
<i>Galium cometerhizon</i>			•	
<i>Poa cenisia</i> subsp. <i>sardoa</i>			•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i> subsp. <i>nana</i>			•	
<i>Cardamine resedifolia</i>			•	
<i>Cryptogramma crispa</i>			•	
<i>Viola diversifolia</i> (pensament de pedrusca)			•	
<i>Linaria alpina</i>			•	
<i>Festuca eskia</i> (gesp)				•
<i>Helictotrichon sedenense</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Senecietum leucophylli Br. Bl. 1948
Poo cenisiae-Xatardietum scabrae Baudière et Serve 1975

Herba blanca. X. Font

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- 5 espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
- 5 molt rar
- 2 superfícies mitjanes
- 1 baixa
- 3 madur (topoclimàtic)
- 1 no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

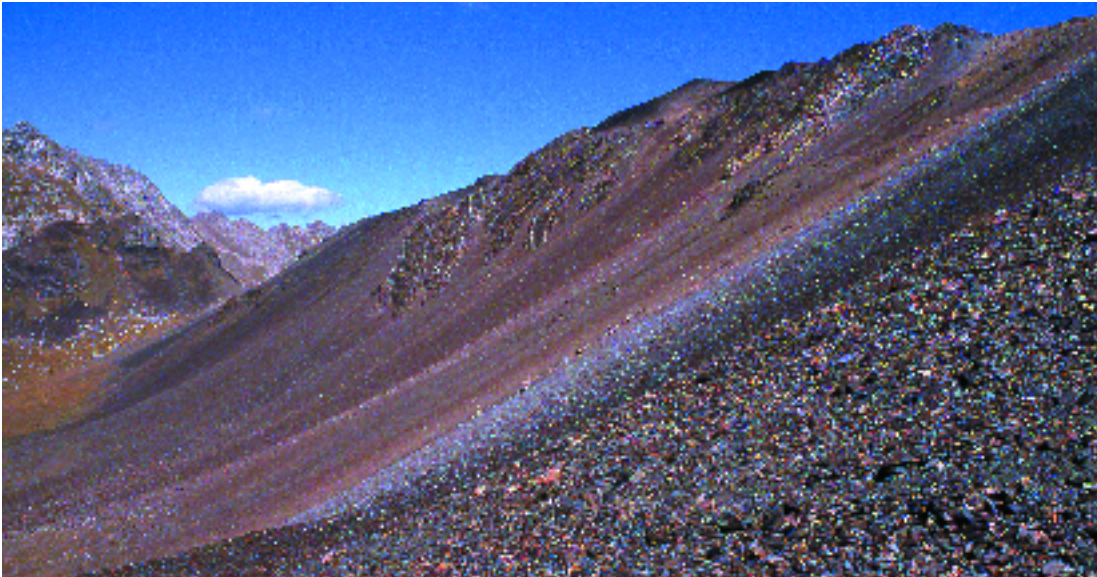
8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

61.341

Pedrusques i clapers calcaris o esquistosos, amb *Iberis spathulata*, *Viola diversifolia*..., de l'estatge alpi

Pedrusques als vessants del Montorroio (vall Fosca). A. Petit

Aspecte

Pedregar de pedres petites (generalment de menys de 10 cm) i sovint en forma de llosetes. El recobriment de la vegetació és sempre inferior al 20%, i el nombre total d'espècies baix. Les plantes, gairebé sempre petites, estan adaptades a la supervivència en substrats mòbils: algunes presenten rizomes llargs i ramificats, d'on surten un gran nombre de brots aeris (és el cas de *Galium cometerhizon* i de *Cerastium pyrenaicum*); d'altres, com *Ranunculus parnassifolius*, tenen un aparell subterrani molt dens, que reté una bona quantitat de sòl entre les arrels; unes altres protegeixen la base de les tiges i les fulles formant uns coixinets petits i densos, com passa amb *Papaver alpinum*; també n'hi ha que són anuals o biennals, i confien la seva supervivència a la germinació periòdica de les llavors (com passa amb *Iberis spathulata* i *Galeopsis pyrenaica*).

Iberis spathulata. J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi, rarament part superior del subalpi.
Ambients que ocupa –Des de llocs plans fins a vessants de més de 40° d'inclinació, d'orientació diversa. Les condicions d'innivació i de mobilitat hi són també molt diverses. Normalment s'hi donen intensos fenòmens periglacials. En general, a partir de final de juliol o principi d'agost, aquestes pedrusques han de suportar un eixut força sever.
Clima – Alpi.
Substrat i sòl – Esbaldregalls de roques esquistoses poc àcides o de calcoesquistos. Sota les pedres hi ha una capa de terra fina, força superficial.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Iberis spathulata</i>		•	•	
<i>Viola diversifolia</i> (pensament de pedrusca)		•	•	
<i>Cerastium alpinum</i> subsp. <i>lanatum</i>			•	
<i>Cerastium pyrenaicum</i>			•	
<i>Festuca glacialis</i>			•	
<i>Festuca pyrenaica</i>			•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i>			•	
<i>Galium cometerhizon</i>			•	
<i>Galium pyrenaicum</i>			•	
<i>Papaver lapeyrouisianum</i> (paramà alpi)			•	
<i>Petrocallis pyrenaica</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Ranunculus parnassifolius</i> (herba del mal gra)			•	
<i>Ranunculus x luizeti</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Iberidetum spathulatae Br. Bl. 1948
Iberido-Ranunculetum heterocarpae Gruber 1975

Festucetum glaciali-pyrenaicae Rivas Mart. 1977
Violetum diversifoliae (Br. Bl.) Fdz. Casas 1970

Distribució dins el territori català

Pirineus.

Pensament de pedrusca. I. Soriano

Gestió, usos i problemes de conservació

No es fa cap mena de gestió d'aquest hàbitat ni s'utilitza amb cap finalitat. La seva situació, a gran altitud, li estalvia problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ⑤	espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
Freqüència dins el territori català	► ④	rar
Forma d'implantació territorial	► ②	superfícies mitjanes
Diversitat florística	► ①	baixa. S'hi fan alguns endemismes dels Pirineus: <i>Iberis spathulata</i> , <i>Festuca pyrenaica</i> , <i>Cerastium pyrenaicum</i> , <i>Viola diversifolia</i> , <i>Galeopsis pyrenaica</i> ... També algunes plantes molt rares a Catalunya, com és ara <i>Petrocallis pyrenaica</i>
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

61e Tarteres i pedrusques calcàries de l'alta muntanya

61.342

Tarteres calcàries, amb *Crepis pygmaea*, de vessants rostos de l'alta muntanya

Tarteres calcosquistoses a Filla (vall Fosca). A. Petit

Aspecte

Esbaldregalls poc estabilitzats, força mòbils, de blocs de mides diverses (fins a 30 cm). El recobriment vegetal és baix, per sota del 30%, i la flora bastant pobre. *Crepis pygmaea* sol ser l'espècie més abundant. La majoria de plantes tenen els òrgans subterranis molt desenvolupats, ancorats a la capa de sòl que hi ha sota les pedres.

Herba del mal gra. J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi i, ocasionalment, part alta del subalpi.
Ambients que ocupa – Aquests pedregars es poden trobar en qualsevol exposició, tot i que apareixen sobretot en orientacions obagues. El pendent pot ser moderat o acusat (fins de 45°).
Clima – Alpi.
Substrat i sòl – Esbaldregalls de roques calcàries. Sota les pedres hi ha una capa de terra fina, rica en carbonats, que no arriba a assecar-se completament durant l'estiu.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Crepis pygmaea</i>		•	•	
<i>Campanula cochlearifolia</i> (campaneta)			•	
<i>Doronicum grandiflorum</i>			•	
<i>Festuca glacialis</i>			•	
<i>Linaria alpina</i> subsp. <i>alpina</i>			•	
<i>Ranunculus parnassifolius</i> subsp. <i>heterocarpus</i> (herba del mal gra)			•	
<i>Saxifraga oppositifolia</i>			•	
<i>Veronica nummularia</i>			•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Doronicum-Crepidetum pygmaeae Br. Bl. 1948

Distribució dins el territori català

Pirineus, incloent-hi els massissos més elevats dels Prepirineus.

Crepis pygmaea. I. Soriano

Gestió, usos i problemes de conservació

No es coneix cap tipus de gestió d'aquest hàbitat ni s'utilitza amb cap finalitat. La seva situació, a gran altitud, i en indrets de relleu abrupte, n'afavoreix la conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ⑤	espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
Freqüència dins el territori català	▶ ④	rar
Forma d'implantació territorial	▶ ②	superfícies mitjanes
Diversitat florística	▶ ①	baixa, però acull tàxons rars en l'àmbit català, la majoria oròfits de les muntanyes alpinas de l'Europa sud-occidental
Grau de maduresa	▶ ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61e Tarteres i pedrusques calcàries de l'alta muntanya

61.343

Clapers calcaris amb *Androsace ciliata*, *Saxifraga oppositifolia*..., de l'estatge alpí dels Pirineus centrals

Androsace ciliata. X. Font

Aspecte

Esbaldregalls poc mòbils, amb vegetació esparsa. Les plantes que hi viuen estan adaptades a la relativa mobilitat del substrat, a les baixes temperatures...; moltes són petits camèfits pulviniformes, amb rosetes de fulles atapeïdes.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpí i subnival.
Ambients que ocupa – Indrets obacs, freds, de pendent feble o moderat.
Clima – Alpí nivós.
Substrat i sòl – Clapers de roques calcàries.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Androsace ciliata</i>			•	
<i>Saxifraga oppositifolia</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Oxyria digyna</i>				•
<i>Poa laxa</i>				•
<i>Ranunculus glacialis</i>				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Androsacion alpinae Br.-Bl. 1926

Distribució dins el territori català

Pirineus centrals.

Pritzelago alpina (flors blanques) i *Saxifraga oppositifolia* (flors purpuràcies). A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No s'utilitza amb cap finalitat. La seva situació, a gran altitud i en indrets de relleu abrupte, n'afavoreix la conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ⑤	espai iberooccità, localitzat (Pirineus centrals)
Freqüència dins el territori català	► ⑤	molt rar
Forma d'implantació territorial	► ③	superfícies petites
Diversitat florística	► ①	baixa. <i>Androsace ciliata</i> és una espècie força rara, endèmica dels Pirineus centrals
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

61.344

Pedrusques i clapers calcaris, amb *Saxifraga praetermissa*..., d'indrets llargament innivats de l'alta muntanya

Pedrusques calcàries a l'obaga del tossal d'Astell (vall Fosca). A. Ferré

Aspecte

Pedregars força estabilitzats, de pedres petites (normalment de menys de 10 cm), llargament innivats. Vegetació oberta (recobriments de fins al 40%), que pot tenir l'aspecte d'una pastura rocallosa. Les plantes que hi viuen floreixen tard, un cop s'han fos les congestes, i eventualment poden romandre tot l'any sota la neu. S'hi fan també plantes de congestera o de llocs molt humits.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi.
Ambients que ocupa – Parts més humides i fredes dels esbaldregalls calcaris, allà on la neu es fon més tard; normalment en obagues o en fondals. El pendent no és gaire accentuat (menys de 25°).
Clima – Alpi nivós.
Substrat i sòl – Pedrusques i clapers de roques calcàries. Sota les pedres hi ha un sòl fi, molt humit, un poc bàsic o lleugerament àcid.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Saxifraga praetermissa</i>		•	•	
<i>Arenaria purpurascens</i>			•	
<i>Doronicum grandiflorum</i>			•	
<i>Epilobium anagallidifolium</i>			•	
<i>Festuca glacialis</i>			•	
<i>Festuca pyrenaica</i>			•	
<i>Poa minor</i>			•	
<i>Pritzelago alpina</i>			•	
<i>Ranunculus alpestris</i>			•	
<i>Alchemilla fissa</i>				•
<i>Gnaphalium supinum</i>				•
<i>Salix herbacea</i> (salze nan)				•
<i>Sedum alpestre</i> (crespinell)				•
<i>Veronica aphylla</i>				•

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

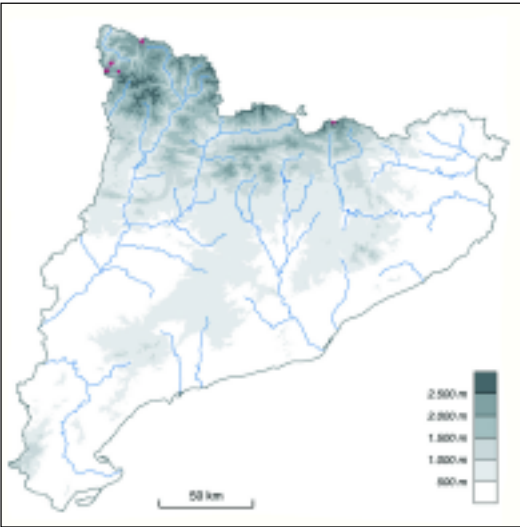
Arenario purpurascens-Saxifragetum praetermissae Gruber 1978
Saxifragetum praetermissae Br. Bl. 1948

Distribució dins el territori català

Pirineus (especialment els centrals).

Saxifraga praetermissa. R.M. Masalles

Gestió, usos i problemes de conservació

No s'utilitza amb cap finalitat. La seva situació, a gran altitud i en indrets abruptes, n'afavoreix la conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- ▶ 5 espai iberooccità, localitzat (Pirineus centrals)
- ▶ 5 molt rar
- ▶ 3 superfícies petites
- ▶ 2 mitjana. Conté algunes espècies interessants, endèmiques dels Pirineus (*Festuca pyrenaica*) o pirenaicocantàbriques (*Saxifraga praetermissa*, *Arenaria purpurascens*) o molt rares (*Poa minor*)
- ▶ 3 madur (topoclimàtic)
- ▶ 1 no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

61.345

Tarteres calcàries, amb *Xatardia scabra* (julivert d'isard) o *Cirsium glabrum*..., poc mòbils, de l'estatge subalpi

Tarteres amb julivert d'isard al peu de la canal del Cristall (serra de Cadí). A. Ferré

Aspecte

Esbaldregalls poc mòbils, de pedra mitjana (de fins a 20 cm aproximadament). El recobrint de la vegetació no és gaire alt (fins al 50%). A causa de la relativa immobilitat del substrat, al costat de les plantes pròpies dels ambients tarterosos, sovint se n'hi fan d'altres de les pastures, principalment l'ussona (*Festuca*

gautieri). Als Pirineus orientals, l'espècie més abundant és el julivert d'isard (*Xatardia scabra*), amb un aparell radical format per una arrel pivotant llarga i gruixuda, ben adaptat a viure entre les pedres. Als Pirineus occidentals hi domina la cardigassa blanca (*Cirsium glabrum*).

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subalpi.

Ambients que ocupa – Aquest hàbitat es troba sovint al peu dels cons d'enderrocs, allà on el pendent i la mobilitat disminueixen i les pedres són més grosses; tot i que pot aparèixer també en pendents moderats o forts, fins de 45°. Als Pirineus axials prefereix els vessants assolats; als Prepirineus orientals es fa solament en vessants obacs, representat per la comunitat de julivert d'isard.

Clima – Subalpi.

Substrat i sòl – Tarteres de natura calcària, amb una capa poc gruixuda de pedres centimètriques, sota la qual hi ha un sòl força ben desenvolupat, ric en carbonats.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cirsium glabrum</i> (cardigassa blanca)		•	•	
<i>Rumex scutatus</i> (badola)		•	•	
<i>Xatardia scabra</i> (julivert d'isard)		•	•	
<i>Festuca gautieri</i> (ussona)		•		
<i>Aquilegia montsicciana</i> (corniol)			•	
<i>Arenaria ligericina</i>			•	
<i>Crepis pygmaea</i>			•	
<i>Galeopsis pyrenaica</i>			•	
<i>Silene vulgaris</i> subsp. <i>prostrata</i>			•	
<i>Delphinium elatum</i> subsp. <i>montanum</i> (esperó)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Festuco-Cirsietum glabri G. Montserrat 1987

Aquilegio-Xatardietum scabrae O. Bolòs et P. Monts. 1974

Festucetum scopariae (Suspl.) Br. Bl. 1948 subass. *cirsietosum glabri*

Distribució dins el territori català

Pirineus axials i Prepirineus orientals (serra de Cadí i massissos propers).

Tartera amb cardigassa blanca a l'Alta Ribagorça. A. Ferré

Tarteres de la serra de Cadí. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No es coneix cap tipus de gestió d'aquest hàbitat ni presenta problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística
- 5

► 5

► 3

► 2
- espai iberooccità, localitzat (Pirineus)

molt rar

superfícies petites

mitjana, amb un bon nombre de tàxons rars o endèmics: *Xatardia scabra*, *Cirsium glabrum*, *Arenaria ligericina*, *Aquilegia montsicciana*, *Galeopsis pyrenaica*...
- Grau de maduresa

Amenaça
- 3

► 1
- madur (topoclimàtic)

no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61e Tarteres i pedrusques calcàries de l'alta muntanya

61.371+

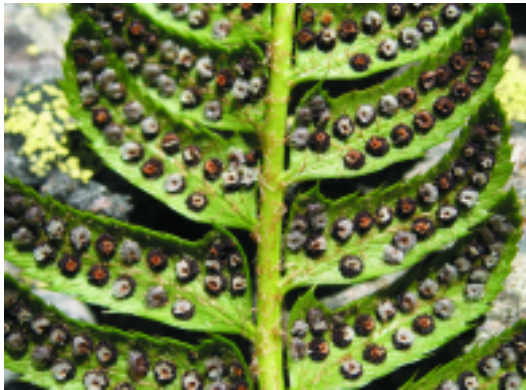
Caos de blocs silicis, colonitzats per falgueres, de l'alta muntanya

Caos de blocs granítics a Saboredo. E. Carrillo

Aspecte

Acumulacions de blocs de roca, generalment de dimensions mètriques o submètriques, resultat de la fragmentació de materials rocosos situats part damunt. Tot i que el pendent sol ser força acusat, no manifesten gaire dinàmica de vessant, a causa de la mida dels rocs i de les seves formes cantelludes. El poblament vegetal que s'hi fa és molt dispers i irregular, format sobretot per falgueres relativament grosses i tendres que arrelen en els intersticis que contenen una mica de terra.

Polystichum lonchitis. A. Ferré

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi i part superior de l'estatge subalpi.
Ambients que ocupa – Part baixa de vessants rocallosos, peu de cingles i d'agulles.
Clima – Alpi (i subalpi).
Substrat i sòl – Granodiorites, o bé esquistos de mena diversa. Sòl molt escàs, que s'acumula molt irregularment entre alguns blocs; és molt humífer i es manté fresc i humit.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cryptogramma crista</i>			•	
<i>Dryopteris oreades</i>			•	
<i>Athyrium distentifolium</i>			•	
<i>Polystichum lonchitis</i>			•	
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>				•
<i>Cystopteris fragilis</i>				•
<i>Festuca eskia</i> (gesp)				•
<i>Rhododendron ferrugineum</i> (neret)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cryptogramma crispae-Dryopteridetum oreadis Rivas Mart. 1977

Distribució dins el territori català

Pirineus, sobretot els centrals.

Cryptogramma crista. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

No presenten problemes de gestió, ja que corresponen a ambients no susceptibles de cap ús i relativament estables.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- ▶ ⑤ espai iberooccità, localitzat (Pirineus)
- ▶ ④ rar
- ▶ ② superfícies mitjanes
- ▶ ① baixa
- ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- ▶ ① no amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

8130 Tarteres de l'Europa meridional amb vegetació poc o molt termòfila

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

61.51+

Terrers (badlands) calcaris, generalment margosos o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

Terrers prop de Salda (Berguedà). I. Soriano

Aspecte

Àrees erosionades, generalment molt pendents, sense vegetació o amb vegetació molt esparsa. Si l'erosió ve de molt antic, poden correspondre a vessants de petits pujols al mig d'una plana, com a testimoni del relleu desaparegut. *Badland* és el terme que utilitzen els geomorfòlegs per designar aquests aixaragallaments generalitzats, en què se solen diferenciar una zona d'erosió molt activa, sense plantes, un canal de transport, igualment nu, i una zona basal (tàlveg) amb deposició de materials on creixen sobretot herbes i algunes mates o arbustos.

Terrers prop de Castellolí (Anoia). E. Carrillo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà. Terra baixa: contrades mediterrànies interiors. Muntanya mediterrània.
Ambients que ocupa – Marges de barrancs, especialment fons de vall i parts baixes dels vessants.
Clima – Medioeuropeu submediterrani o mediterrani. Els episodis de precipitació torrencial i l'acusada amplitud tèrmica diària i estacional són decisius per al manteniment d'aquest hàbitat.
Substrat i sòl – Especialment lutites, fàcils d'alterar superficialment per acció física. Sòl inexistent o reduït als primers estadis de l'edafogènesi.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Stipa calamagrostis</i>			•	
<i>Brachypodium phoenicoides</i> (fenàs de marge)			•	
<i>Erucastrum nasturtiifolium</i> (ravenissa groga)			•	
<i>Tussilago farfara</i> (pota de cavall)			•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)			•	
<i>Thymus vulgaris</i> (timó)			•	
<i>Lithospermum fruticosum</i> (aspró)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

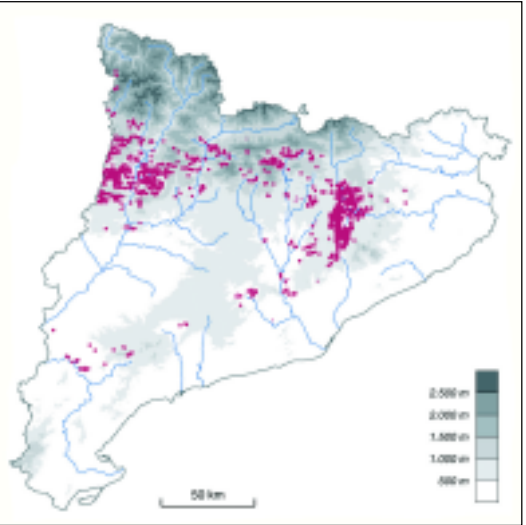
Diverses comunitats vegetals a penes estructurades i mal caracteritzades.

Distribució dins el territori català

Pirineus, i especialment Prepirineus (conca de Tremp, capçalera del Llobregat...); territoris ausosegàrric i catalanídic central (i, més localment, catalanídic meridional i sicòric).

Terrers a la conca de Tremp. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No és clara la manera com s'origina aquesta mena d'hàbitat, però de segur que les accions erosives, com el pas del ramats, la sobrepastura, l'incendi... ajuden a mantenir-lo i, fins i tot, a expandir-lo si les condicions ambientals són favorables.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ② àrea europea extensa (regió mediterrània)
- Freqüència dins el territori català ▶ ③ bastant comú
- Forma d'implantació territorial ▶ ② superfícies mitjanes
- Diversitat florística ▶ ① baixa
- Grau de maduresa ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61f Terrers calcaris, generalment margosos o bé guixencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

61.52+

Terrers (badlands) silicis, generalment argilosos o gresencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

Terrers gresencs prop de Gavarrós (Berguedà). I. Soriano

Aspecte

Terrers, sovint de coloració rogenca, formats generalment per gresos, on destaca, a la part baixa, una certa acumulació de col·luvions. La natura de la roca (amb tendència a clivellar-se) afavoreix la instal·lació de pins (especialment pi roig) que no passen, però, d'individus juvenils o, si prosperen, queden nans i reguats.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana: estatge montà.
Ambients que ocupa – Marges de barrancs, en posició topogràfica diversa.
Clima – Medieuropeu submediterrani o mediterrani; amb una acusada amplitud tèrmica i amb precipitacions torrencials poc o molt freqüents.
Substrat i sòl – Aquest hàbitat apareix principalment sobre gresos rogencs o bigarrats, que s'esmicolen molt fàcilment (més rarament sobre argiles compactes), neutres o poc àcids. Sòl inexistent o reduït als primers estadis del procés d'edafogènesi. No és rar que s'hi conservin petites àrees amb restes del sòl i de la vegetació prèvia a la formació del badland.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Ligusticum lucidum</i>			•	
<i>Paronychia kapela</i>			•	
<i>Lotus corniculatus</i>				•
<i>Chamaespartium sagittale</i> (gaiol)				•
<i>Pinus sylvestris</i> (pi roig)			•	
<i>Genista scorpius</i> (argelaga)			•	
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)			•	
<i>Cistus laurifolius</i> (estepa de muntanya)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

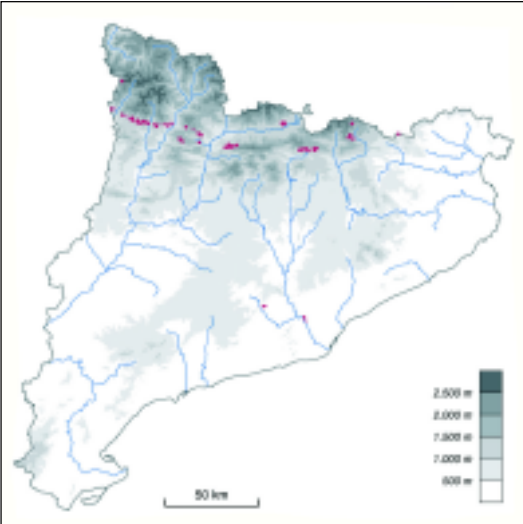
Diverses comunitats vegetals a penes estructurades i mal caracteritzades.

Distribució dins el territori català

Pirineus, des de l'Alta Ribagorça a l'alta Garrotxa, i (molt més localment) territori catalanídic septentrional i central.

Paronychia kapela. R. Quadrada

Gestió, usos i problemes de conservació

Molt sensible als processos erosius i, per tant, afavorit per la sobrepastura, el trepig, el foc... i per qualsevol acció que elimini la coberta vegetal (encara que sigui en petita part, ja que el badland pot créixer a partir de qualsevol àrea nua de vegetació). L'obertura de vies de comunicació pot incidir notablement tant en la formació dels badlands com en la persistència i l'expansió dels que ja existeixen.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa▶ ② àrea europea extensa: regió mediterrània
- Freqüència dins el territori català▶ ④ rar
- Forma d'implantació territorial▶ ② superfícies mitjanes
- Diversitat florística▶ ① baixa
- Grau de maduresa▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça▶ ① no amenaçat

■ Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

■ Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

61g Terrers silicis, generalment argilosos o gresencs, amb vegetació molt esparsa o quasi nus

62.1111

Roques calcàries amb vegetació casmòfica, termòfila, de les contrades mediterrànies

Roques de lo Blau (Terra Alta). A. Ferré

Aspecte

Roques amb poblaments dispersos de mates, petites o mitjanes, sovint de fullatge blanquinós, que arrelen a les esclotxes. S'hi barregen herbes vivaces graminoides i altres de fulla plana. Hi predominen les plantes adaptades a la sequera i a les altes temperatures que exhibeixen caràcters morfològics especials (pilositat densa, fulles crasses, petites o convolutes...).

Chaenorrhinum origanifolium. J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mediterrània (i muntanya mitjana).
Ambients que ocupa – Parets de roca i esqueis d'orientació diversa, si el clima és molt càlid, i exposats a migjorn, en els indrets més freds.
Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o medieuropeu submediterrani. Topoclima caracteritzat per una forta insolació, temperatures màximes altes i humitat molt fluctuant, sovint molt baixa. El vent sol ser un factor ambiental important.
Substrat i sòl – Roques carbonàtiques, generalment calcàries compactes, però també gresos i conglomerats amb fissures. No es pot parlar de sòl en sentit estricte, però a les clivelles s'hi acumulen materials fins i matèria orgànica que retenen l'aigua d'escolament i permeten el creixement de les plantes.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Jasonia saxatilis</i> (te de roca)			•	
<i>Chaenorrhinum origanifolium</i> subsp. <i>cadevallii</i>			•	
<i>Lavatera maritima</i> (malva de roca)			•	
<i>Cheirolophus intybaceus</i>			•	
<i>Satureja fruticosa</i> (poniol)			•	
<i>Melica arrecta</i>			•	
<i>Piptatherum coerulescens</i>			•	
<i>Campanula affinis</i> (campaneta gran)			•	

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Diantho-Lavateretum maritimae (Br. Bl. et Meier) Br. Bl. 1952
Jasonio-Linarietum cadevallii A. Bolòs et O. Bolòs 1950

Melico-Saturejetum fruticosae O. Bolòs et J. Vives 1957
Sedo-Piptatheretum coerulescentis O. Bolòs et Vigo 1984

Distribució dins el territori català

Arreu del territori, inclosos els Pirineus (bé que només hi apareix en comptades localitats).

Te de roca. R.M. Masalles

Gestió, usos i problemes de conservació

Hàbitat en principi poc freqüentat, però utilitzat de diverses maneres per diferents col·lectius. En alguns llocs, hi ha costum de recollir-hi plantes remeieres com el poniol o el te de roca, cosa que no suposa cap amenaça important mentre no es faci de manera excessiva o a gran escala. La pràctica de l'escalada pot ser perjudicial eventualment. L'explotació de les roques calcàries per a

l'extracció de pedra destinada a la fabricació de ciment és molt més greu, ja que porta a l'eliminació de l'hàbitat. Si aquestes accions poden suposar una amenaça per a les plantes de roca, encara ho són més per als animals que viuen en aquests ambients o els utilitzen.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ④	espai iberooccità extens (serres i puigs des de Provença a les muntanyes andaluses, i Sardenya)
Freqüència dins el territori català	► ②	comú
Forma d'implantació territorial	► ③	superfícies petites
Diversitat florística	► ②	mitjana; acull plantes molt interessants, tant per la seva adaptació a l'hàbitat com per la seva raresa (<i>Campanula affinis</i> ...)
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ③	amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**
8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**
62a Cingles i penyals calcaris de les contrades mediterrànies càlides

62.1115

Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de les contrades mediterrànies

Roques amb polipodi i molses al Montsià. A. Ferré

Aspecte

Roques ombrejades que porten, sobretot en els replans una mica amples, tapissos de molses pleurocàrpiques, entremig de les quals creixen, sovint esparsament, diverses falgueres resistents a períodes d'eixut i algunes plantes crasses.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mediterrània (i muntanya mitjana).

Ambients que ocupa – Replans i relleixos de roca, murs de pedra seca i, de vegades, parets verticals, en indrets ombrívols.

Clima –Medioeuropeu, mediterrani muntanyenc o mediterrani. Hàbitat lligat sobretot al topoclima concret de cada accident rocós.

Substrat i sòl – Roques calcínals. Sòl incipient, reduït a una capa prima que s'estén de manera fragmentària sobre la roca i ocupa les esquerdes amples.

Flora principal

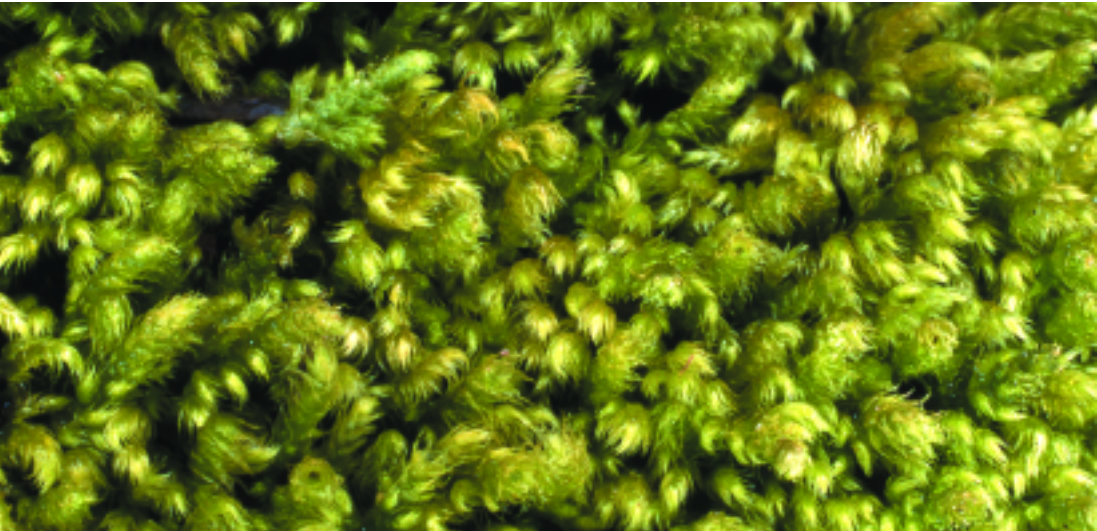
	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Polypodium cambricum</i> (polipodi)		•	•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Umbilicus rupestris</i> (barretets)			•	
<i>Sedum dasyphyllum</i> (crespinell)			•	
<i>Ceterach officinarum</i> (dauradella)			•	
Estrat muscinal				
<i>Ctenidium molluscum</i>		•	•	
<i>Pterogonium ornithopodioides</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Anomodonto-Polypodietum australis Br. Bl. 1931

Distribució dins el territori català

General a les contrades mediterrànies, però existent també als Prepirineus.

Ctenidium molluscum. X. Font

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús especial, si no és l'explotació de la roca. No sembla que presenti greus problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

▶ ③ regió mediterrània occidental
- Freqüència dins el territori català

▶ ③ bastant comú
- Forma d'implantació territorial

▶ ③ superfícies petites
- Diversitat florística

▶ ① baixa
- Grau de maduresa

▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça

▶ ① no amenaçat

- **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**
8210 Costers rocósos calcaris amb vegetació rupícola
- **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

62a

Cingles i penyals calcaris de les contrades mediterrànies càlides

◻

Aspecte

Cingles i penyals colonitzats per plantes que resten limitades a les esclotxes de roca on s'acumula una mica de sòl. El recobriment de la vegetació és sempre molt baix, inferior al 10%, tret que hi dominin petites mates arrapades a la roca, com ara la lliqueta de roca o el púdol menut. Deixant de banda aquestes matetes reptants, les formes vegetals que hi predominen són els hemicriptòfits i els petits camèfits en forma de coixinet. Les espècies concretes, i la mena de comunitat vegetal que formen, varien segons els topoclimes particulars, d'acord amb el mesoclima de l'àrea, l'orientació de la paret de roca... Per exemple, *Saxifraga media* prefereix els vessants assolellats als Pirineus occidentals, mentre que es pot trobar en qualsevol exposició als orientals; el peucrist es fa principalment a les roques assolellades de la part alta de l'estatge subalpí; *Potentilla nivalis* o *Silene borderei* són espècies pròpies dels ambients ombrejats.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges alpí i subalpí.
Ambients que ocupa – Parets rocoses de qualsevol orientació, quasi verticals o molt inclinades (més de 60°) i, en alguns casos, lleugerament sobreplomades.
Clima – Alpí o subalpí. El topoclima és en general molt contrastat, amb grans variacions de temperatura i d'humitat.
Substrat i sòl – Substrat calcari. Els sòls que es fan a les fissures de la roca són prims, rics en carbonats i, en temps sec, poden esdevenir molt eixuts.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Artemisia umbelliformis</i>			•	
<i>Asplenium ruta-muraria</i> (falzia blanca)			•	
<i>Cystopteris fragilis</i>			•	
<i>Globularia repens</i> (lluqueta de roca)			•	
<i>Hieracium candidum</i>			•	
<i>Kernera saxatilis</i>			•	
<i>Lonicera pyrenaica</i> (xuclamel de roca)			•	
<i>Phyteuma charmelii</i>			•	
<i>Potentilla alchemilloides</i> (peucrist)			•	
<i>Potentilla nivalis</i>			•	
<i>Rhamnus pumilus</i> (púdol menut)			•	
<i>Saxifraga caesia</i>			•	
<i>Saxifraga media</i>			•	
<i>Saxifraga moschata</i>			•	
<i>Saxifraga paniculata</i>			•	
<i>Silene acaulis</i>			•	
<i>Silene borderei</i>			•	
<i>Valeriana apula</i>			•	

El mall d'Es Pois (Vall d'Aran). A. Ferré

Saxifraga media. J. Vigo

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Saxifragetum mediae Br. Bl. 1934 em. nom. 1948
Saxifraga longifoliae-*Ramondetum myconii* Br. Bl. 1934 subass. *valerianetosum apulae*
Asperulo-Dethawietum tenuifoliae Gruber 1976
Hieracio-Potentilletum alchemilloidis Vigo et Soriano 1984
Saxifraga caesia-*Valerianetum apulae* Carrillo et Ninot 1986
Sileno borderei-Potentilletum nivalis (G. Monts.) Ninot et Soriano 1996 in Carreras & al. 1996

Distribució dins el territori català

Pirineus axials i massissos calcaris elevats dels Prepirineus orientals.

Peucrist. J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

No es coneix cap mena d'utilització regular i general d'aquest hàbitat, si no és l'extracció de pedra. La seva situació, a gran altitud, i el relleu abrupte n'afavoreixen la conservació. En alguns casos hi ha un cert impacte de l'escalada, que caldria controlar, especialment en els llocs on es fan plantes rares o endèmiques.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ⑤ espai iberooccità localitzat (Pirineus)
- Freqüència dins el territori català ▶ ④ rar
- Forma d'implantació territorial ▶ 1/3 extensió molt variable
- Diversitat florística ▶ ① baixa, tot i que conté alguns endemismes pirinencs (*Saxifraga media*, *Silene borderei*) i un bon nombre d'oròfits de l'Europa sud-occidental, alguns força rars a Catalunya (*Saxifraga caesia*, *Artemisia umbelliformis*...)
- Grau de maduresa ▶ ③ madur (topoclimàtic)
- Amenaça ▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62b Cingles i penyals calcaris de muntanya

62.151

Roques calcàries, amb *Potentilla caulescens*, *Saxifraga longifolia*, *Asplenium fontanum*..., de l'estatge montà i de les muntanyes mediterrànies

Roques de Sant Benet, a Montserrat. A. Ferré

Aspecte

Espadats en què les plantes resten limitades a algunes esclotxes. El recobriment de la vegetació és sempre baix, inferior al 20 %, tret d'algunes parets ombrejades on hi ha una coberta important d'orella d'ós o de molses. La flora és bastant pobre, i hi predominen els elements de caràcter muntanyenc, tot i que no rarament s'hi fan també algunes espècies d'afinitat mediterrània, com ara el te de roca. Sovint hi predominen els hemicriptòfits de fulles en roseta, però també hi ha alguns camèfits i nanofaneròfits. Moltes d'aquestes plantes presenten adaptacions per a suportar llargs períodes de sequera, i algunes, fins i tot, han esdevingut poiquilohidres secundàries.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània.
Ambients que ocupa – Roques que es troben preferentment en vessants obacs, o bé en orientacions intermèdies; de vegades es tracta de roques assolellades, però només si no són gaire seques ni calentes. La inclinació sempre és propera a la vertical i, en alguns casos, la paret fa sobreplom o és balmada, de manera que l'aigua de la pluja no hi arriba de manera directa, sinó per infiltració a través de les clivelles.
Clima – Medieuropeu o mediterrani muntanyenc.
Substrat i sòl – Roques calcàries o conglomeràtiques, compactes. El sòl que s'acumula a les fissures i replanets conté força carbonats i sol estar sotmès a variacions dràstiques d'humitat.

Campaneta gran. R.M. Masalles

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Ramonda myconi</i> (orella d'ós)		•	•	
<i>Asplenium fontanum</i> (falguereta de roca)		•	•	
<i>Globularia repens</i> (lluqueta de roca)		•		
<i>Asplenium seelosii</i>			•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Brassica repanda</i> (ravenissa de roca)			•	
<i>Campanula affinis</i> (campaneta gran)			•	
<i>Campanula speciosa</i> (campaneta gran)			•	
<i>Erinus alpinus</i>			•	
<i>Hieracium amplexicaule</i>			•	
<i>Hieracium laniferum</i>			•	
<i>Lonicera pyrenaica</i> (xuclamel de roca)			•	
<i>Petrocoptis montsicciana</i>			•	
<i>Potentilla caulescens</i> (te de soqueta)			•	
<i>Salix tarraconensis</i>			•	
<i>Sarcocapnos enneaphylla</i> (herba freixurera)			•	
<i>Saxifraga catalaunica</i> (corona de reina)			•	
<i>Saxifraga corbariensis</i> (herba del nord)			•	
<i>Saxifraga longifolia</i> (corona de rei)			•	
<i>Silene saxifraga</i> (salsufragi)			•	
<i>Thymelaea dioica</i> (bufalaga de roca)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Petrocoptido-Antirrhinetum mollis O. Bolòs 1954
Saxifragetum catalaunicae Br. Bl. et Font Quer 1934
Hieracio-Salicetum tarraconensis Br. Bl. et O. Bolòs 1950
Antirrhinetum pertegasii O. Bolòs 1967

Ramondo-Asplenietum fontani O. Bolòs et Masalles 1983
Saxifrago longifoliae-Ramondetum myconii Br. Bl. 1934
Asplenietum catalaunici Fdz. Casas cor. Bolòs et Vigo 1984

Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus) i territoris olositànic, ausosegàrric i catalanídic.

Corones de rei a la serra de Sant Gervàs. A. Ferré

Orella d'ós. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

Hàbitat de vegades explotat per a l'extracció de pedra. També s'hi fa recol·lecció eventual de plantes (emprades en medicina popular). Una altra font d'impacte pot ser l'excessiva freqüentació per part dels escaladors, especialment en aquells llocs on s'hi fan plantes rares o endèmiques. Aquestes activitats també poden amenaçar la fauna que viu en aquests ambients.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	►	④	espai iberooccità extens (muntanyes alpines i àrea catalanoprovençal)
Freqüència dins el territori català	►	③	bastant comú
Forma d'implantació territorial	►	1/3	extensió molt variable
Diversitat florística	►	①	baixa. Però hi viuen un gran nombre de plantes rares o endèmiques, algunes amb una àrea de distribució molt reduïda; com ara <i>Ramonda myconi</i> , <i>Antirrhinum molle</i> , <i>Petrocoptis montsicciana</i> , <i>Saxifraga longifolia</i> , <i>Antirrhinum pertegasii</i> , <i>Campanula affinis</i> , <i>Salix tarraconensis</i> , <i>Saxifraga catalaunica</i> ...
Grau de maduresa	►	③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	►	①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62b Cingles i penyals calcaris de muntanya

62.152 **Roques calcàries ombrejades i sovint humides, amb diverses falgues-
res (*Cystopteris fragilis*...), dels estatges montà i subalpí**

Roca amb molses, falgueres (falzia roja, polipodi, falguereta de roca, *Polystichum aculeatum*), herba prima..., sobre Engelats (Ripollès). A. Ferré i J. Vigo

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana; més rarament, estatge subalpí.
Ambients que ocupa – Parets rocoses força verticals, en indrets poc o molt ombrejats. Sovint la superfície de la roca es manté humida.
Clima – Medieuropeu i subalpí.
Substrat i sòl – Roques calcàries. El poc sòl que hi ha a les fissures i relleixos és força humit.

Aspecte

Roques colonitzades principalment per falgueres. El recobriment total de la vegetació sol ser baix.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Cystopteris fragilis</i>			•	
<i>Moehringia muscosa</i> (herba prima)			•	
<i>Asplenium fontanum</i> (falguereta de roca)			•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Asplenium viride</i> (falzia verda)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Asplenio-Cystopteridetum fragilis Oberd. (1936) 1949

Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus).

Cystopteris fragilis. X. Font

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap mena d'ús regular ni freqüent. En principi, no presenta problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ② àrea europea extensa (Alps i regions veïnes, Pirineus, Illes Britàniques...)
- Freqüència dins el territori català ▶ ⑤ molt rar
- Forma d'implantació territorial ▶ ③ superfícies petites
- Diversitat florística ▶ ① baixa
- Grau de maduresa ▶ ③ estable (permanent)
- Amenaça ▶ ① no amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

8210 Costers rocinos calcaris amb vegetació rupícola

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

62b Cingles i penyals calcaris de muntanya

62.1C+

Roques calcàries ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de l'estatge montà i de la muntanya mediterrània

Aspecte

Roques que presenten replans i relleixos colonitzats abundantment per plantes, principalment molses. Molt sovint s'hi fan també algunes falgueres i plantes amb flor.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània.

Ambients que ocupa – Indrets molt ombrejats, sigui perquè corresponen a vessants obacs, sigui perquè es tracta de roques dins del bosc. La inclinació de la massa rocosa és variable, però generalment superior als 45°. La superfície de la roca es manté força temps humida.

Clima – Medieuropeu o mediterrani, poc o molt humits.

Substrat i sòl – Roca calcària. Als replans i relleixos hi ha un revestiment de sòl, poc gruixut i força humit.

Roca amb molses i polipodi a la baga de les Olletes (la Garrotxa). A. Ferré

Falguereta de roca. J.L. Benito

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Moehringia muscosa</i> (herba prima)		•	•	
<i>Saxifraga corbariensis</i> (herba del nord)		•	•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Asplenium fontanum</i> (falguereta de roca)			•	
<i>Polypodium vulgare</i> s.l. (polipodi)			•	
Estrat muscinal				
<i>Anomodon viticulosus</i>		•	•	
<i>Ctenidium molluscum</i>		•	•	
<i>Homalothecium sericeum</i>		•	•	
<i>Neckera complanata</i>			•	
<i>Neckera crispa</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Anomodonto-Moehringietum muscosae O. Bolòs et J. Vives 1957
Polypodio cambrici-Saxifragetum corbariensis Molero et Pujadas 1984

Distribució dins el territori català

Pirineus (incloent-hi els Prepirineus) i territoris olositànic i catalanídic septentrional i central.

Herba prima. A. Ferré i J. Vigo

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús regular, si no és l'extracció de pedra. No presenta greus problemes de conservació. Quan es tracta de roques que es troben dins del bosc, la vegetació és sensible a les talls i als incendis.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ estable (permanent)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8210 Costers rocosos calcaris amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62b Cingles i penyals calcaris de muntanya

62.211 Roques silícies, amb *Androsace vandellii*..., de l'alta muntanya

Tuc de la Montanyeta (Alta Ribagorça). A. Ferré

Androsace vandellii. A. Ferré

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatges subalpi, alpi i subnival.
Ambients que ocupa – Àrees de relleu abrupte, en qualsevol exposició; sovint a les parts culminals de les muntanyes.
Clima – Subalpi o alpi.
Substrat i sòl – Roca de natura silícia, principalment granits i esquists. A les fissures s'hi acumulen petites quantitats de sòl, de reacció feblement àcida. En alguns casos aquest sòl conté carbonats, de manera que s'hi poden fer algunes espècies calcícoles, com la lliqueta de roca o el púdol menut.

Aspecte

Cingles i penyals, on les plantes resten limitades a petites esclatxes, de manera que el recobriment vegetal és força baix (inferior al 10%). Normalment es tracta de parets verticals o gairebé. Les plantes que viuen en aquests ambients, principalment hemicriptòfits i petits camèfits, presenten adaptacions (viscositat, pilositat, suculència, formes en coixinet, etc.) per poder suportar una insolació elevada i períodes de sequera. La flora, més aviat pobra, varia segons les condicions ambientals de l'indret, i també territorialment, en consonància amb l'àrea de distribució restringida d'alguns dels seus elements.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Achillea chamaemelifolia</i>			•	
<i>Androsace vandellii</i>			•	
<i>Artemisia umbelliformis</i>			•	
<i>Asplenium septentrionale</i> (falzia prima)			•	
<i>Draba dubia</i>			•	
<i>Draba fladnizensis</i>			•	
<i>Draba subnivalis</i>			•	
<i>Poa nemoralis</i> var. <i>glauca</i>			•	
<i>Primula latifolia</i> (viola de Sant Josep)			•	
<i>Saxifraga bryoides</i>			•	
<i>Saxifraga pentadactylis</i>			•	
<i>Saxifraga retusa</i>			•	
<i>Saxifraga nervosa</i>			•	
<i>Saxifraga pubescens</i>			•	
<i>Saxifraga iratiana</i>			•	
<i>Sedum hirsutum</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Saxifragetum pubescentis Br. Bl. (1934) 1948
Artemisio-Drabetum Br. Bl. 1948

Saxifraga nervosae-Androsacetum vandellii Carrillo et Ninot 1986
Saxifragetum iratianae Nègre 1969

Distribució dins el territori català

Pirineus.

Saxifraga iratiana (a l'esquerra i a dalt) i *Saxifraga bryoides* (al mig). A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, si no és l'explotació directa per obtenir-ne pedra. No presenta altres problemes de conservació, si no és en llocs molt freqüentats pels escaladors.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ④	espai iberooccità extens (Alps i Pirineus)
Freqüència dins el territori català	► ④	rar
Forma d'implantació territorial	► 1/3	extensió molt variable
Diversitat florística	► ①	baixa. El nombre d'espècies és baix, però hi ha moltes plantes endèmiques dels Pirineus, com ara <i>Achillea chamaemelifolia</i> , <i>Draba subnivalis</i> , <i>Saxifraga pentadactylis</i> , <i>Primula latifolia</i> , etc.
Grau de maduresa	► ③	madur (topoclimàtic)
Amenaça	► ①	no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8220 Costers rocosos silícis amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62c Cingles i penyals silícis de muntanya

62.26 Roques silícies, amb asarina (*Antirrhinum asarina*)..., de l'estatge montà plujós (i dels llocs frescals de terra baixa)

Asarina. R. Quadrada

Aspecte

Roques on la vegetació creix només en fissures i replanets. Les plantes que hi viuen són sobretot petits camèfits i hemicriptòfits, i moltes s'han adaptat a condicions de sequera temporal acumulant reserves d'aigua en els teixits. Les més conspicues en aquest sentit són els crespinel·ls i els matafocs, però també l'herba de Sant Segimon i la mateixa asarina tenen les fulles poc o molt suculentas. Al costat d'aquestes plantes, sovint s'hi fan falgueres rupícoles. En alguns casos, quan les condicions d'humitat són més favorables, s'hi estableixen algunes molques, i llavors el recobriment vegetal pot ser prou important.

Roca amb asarina i polipodi sobre Ribes de Freser (Ripollès). A. Ferré i J. Vigo

Ecologia

- Àrees biogeogràfiques** – Muntanya mitjana, muntanya mediterrània marítima i, més rarament, terra baixa (contrades marítimes subhúmedes).
- Ambients que ocupa** – Parets verticals o gairebé, de qualsevol exposició, tot i que, a baixa altitud, aquest hàbitat prefereix les orientacions obagues.
- Clima** – Medieuropeu, mediterrani muntanyenc subhúmit o, més rarament, mediterrani marítim subhúmit.
- Substrat i sòl** – Roques silícies, principalment esquistos, però també granits. A les esclotxes de roca s'hi acumulen sòls prims, de reacció àcida.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Antirrhinum asarina</i> (asarina)			•	
<i>Asplenium foresiense</i>			•	
<i>Asplenium septentrionale</i> (falzia prima)			•	
<i>Saxifraga vayredana</i> (herba de Sant Segimon)			•	
<i>Sedum brevifolium</i> (crespinel·l)			•	
<i>Sedum hirsutum</i> (crespinel·l)			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Antirrhino asarinae-Sedetum brevifolii Br. Bl. (1934) 1952
Saxifragetum vayredanae Br. Bl. 1934
Antirrhinetum asarinae Br. Bl. 1915

Herba de Sant Segimon. X. Font

Distribució dins el territori català

Pirineus axials, Prepirineus orientals i territoris olositànic, ruscínic (cap de Creus) i catalanídic septentrional (Montseny).

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús regular, si no és l'extracció de pedra. L'herba de Sant Segimon, que ha estat objecte de recol·leccions abusives, ara té protecció legal.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ⑤ espai iberooccità localitzat (Cevenes, Pirineus i àrees properes)
- Freqüència dins el territori català ▶ ④ rar
- Forma d'implantació territorial ▶ 1/3 extensió molt variable
- Diversitat florística ▶ ① baixa. Al Montseny s'hi fa l'herba de Sant Segimon (*Saxifraga vayredana*), endèmica d'aquest massís
- Grau de maduresa ▶ ③ madur (topopclimàtic)
- Amenaça ▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8220 Costers rocosos silícies amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62c Cingles i penyals silícies de muntanya

62d Cingles i penyals silícies de les contrades mediterrànies càlides

62.28

Roques silícies, càlides i seques (amb *Cheilanthes tinaei*), de les contrades mediterrànies

Cosentinia vellea i *Cheilanthes maderensis* en una roca del cap de Creus. X. Llimona

Aspecte

Roques i murs de pedra, a les esclabes dels quals viuen plantes ben adaptades a resistir llargs episodis de sequera: falgueres que són capaces de marcir-se entrant en estat de vida latent, plantes amb flor (com la fabària, el matafoc o els barretets) que acumulen aigua en llurs fulles suculent, i gramínies d'afinitat tropical.

Pellaea calomelanos. X. Font

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (contrades marítimes subhúmedes).
Ambients que ocupa – Roques assolellades, temporalment molt calentes i seques, protegides dels vents freds; ocasionalment, murs de pedra seca.
Clima – Mediterrani marítim.
Substrat i sòl – Roques silícies (esquistos, conglomerats o gresos). El sòl que s'acumula entre les pedres és prim i neutre (cosa que explica la barreja de plantes acidòfiles i calcícoles que s'hi poden fer).

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Falgueres				
<i>Cheilanthes maderensis</i>		•	•	
<i>Cheilanthes tinaei</i>			•	
<i>Cosentinia vellea</i>			•	
<i>Notholaena marantae</i>			•	
<i>Pellaea calomelanos</i>			•	
Plantes amb flor				
<i>Sedum telephium</i> (fabària)			•	
<i>Sempervivum tectorum</i> (matafoc)			•	
<i>Andropogon distachyos</i>				•
<i>Umbilicus rupestris</i> (barretets)				•

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cheilanthes fragrantis-marantae O. Bolòs 1956

Umbilico-Cheilanthes maderensis Franquesa 1996

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic septentrional i central.

Cheilanthes maderensis. X. Llimona

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, si no és l'explotació directa. En principi no presenta problemes de conservació. Quan es tracta de murs de pedra seca, es poden veure afectats per l'enrunament o per la recolonització de l'espai per part de matollars o arbredes.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística
- ▶ ④ espai iberooccità extens (àrea catalanoprovençal i Còrsega)

▶ ⑤ molt rar

▶ ③ superfícies petites

▶ ① baixa. Conté algunes falgueres rares, pròpies de les terres seques i càlides (fins i tot tropicals): *Pellaea calomelanos* (que pot considerar-se una relíquia dels temps prequaternaris), *Cheilanthes maderensis*, *Cheilanthes tinaei*, *Cosentinia vellea*, *Notholaena marantae*
- Grau de maduresa

Amenaça
- ▶ ③ madur (topoclimàtic)

▶ ① no amenaçat, llevat del cas dels murs de pedra seca

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8220 Costers rocosos silícies amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62d Cingles i penyals silícies de les contrades mediterrànies càlides

62.2A+

Roques silícies ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de l'estatge montà

Roca silícia amb molses, crespínells i matafocs a la vall de Ribes. A. Ferré i J. Vigo

Aspecte

Roques i esqueis que presenten replans i relleixos recoberts de molses, entre les quals creixen algunes falgueres i plantes vasculars. De vegades es tracta de codines o de tarteres fixades.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mitjana i muntanya mediterrània.
Ambients que ocupa – Indrets ombrejats, frescals, en vessants obacs, o bé dins del bosc.
Clima – Medieuropeu o mediterrani muntanyenc.
Substrat i sòl – Terrenys silícis. Als replans de roca hi ha un revestiment prim de sòl, ric en matèria orgànica.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat herbaci				
<i>Polypodium vulgare</i> s.l. (polipodi)		•	•	
<i>Saxifraga corbariensis</i> (herba del nord)		•	•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Sedum elegans</i> (crespínell)			•	
Estrat muscinal				
<i>Homalothecium sericeum</i>		•	•	
<i>Hypnum cupressiforme</i>		•		
<i>Leucodon sciuroides</i>		•		

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Polypodio cambrici-Saxifragetum corbariensis Molero et Pujadas 1984
Sedo-Polypodietum vulgaris O. Bolòs et Masalles 1983

Distribució dins el territori català

Prepirineus i territoris olositànic, ausosegàrric i catalanídic.

Herba del nord. X. Font

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, si no és l'explotació directa per extreure'n pedra. En conjunt, no presenta problemes de conservació. Quan es tracta de roques que es troben dins del bosc, l'hàbitat és sensible a les tales i als incendis.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ estable (permanent)
Amenaça	▶ ① no amenaçada

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8220 Costers rocosos silícis amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62c Cingles i penyals silícis de muntanya

62.2B+

Roques silícies ombrejades, amb vegetació comofítica de molses i falgueres, de les contrades mediterrànies

Roca amb polipodi i molses prop de Martorell (Baix Llobregat). I. Soriano

Aspecte

Roques, murs o talussos amb un recobriment força important de molses i falgueres, que hi ocupen els replanets i els panys de roca poc inclinats. Sovint hi domina el polipodi; quan l'ambient és una mica sec, hi abunden els barretets, sempre sobre una catifa gairebé continua de molses. Un cas particular i molt local és el dels replans amb frare cogut i grandalla.

Frare cogut. J. Font

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Terra baixa (contrades marítimes subhúmedes).
Ambients que ocupa – Roques poc inclinades o amb replanets, murs de pedra seca i talussos d'argila endurida, sempre en indrets ombrejats i poc o molt humits.
Clima – Mediterrani marítim subhúmit.
Substrat i sòl – Roques silícies (granits, esquistos, gresos...). Sòl discontinu, generalment prim (de menys de 5 cm de gruix), una mica més desenvolupat en el cas de la comunitat amb frare cogut i grandalla.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes vasculares				
<i>Anogramma leptophylla</i>		•	•	
<i>Polypodium serrulatum</i> (polipodi)		•	•	
<i>Selaginella denticulata</i>		•	•	
<i>Arisarum simorhinum</i> (frare cogut)			•	
<i>Narcissus poeticus</i> (grandalla)			•	
<i>Umbilicus rupestris</i> (barretets)			•	
Estrat muscinal				
<i>Trichostomum mutabile</i>	•			
<i>Homalothecium sericeum</i>		•	•	
<i>Pterogonium gracile</i>		•	•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Selaginello-Anogrammetum leptophyllae R. Mol. 1937
Sedo-Polypodietum cambrici O. Bolòs et J. Vives 1957

Narcisso-Arisaretum simorhini O. Bolòs 1962

Distribució dins el territori català

Territoris ruscínic i catalanídic septentrional i central.

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús que no sigui l'eventual extracció de roca. En principi no presenta problemes de conservació. Quan es tracta de roques que es troben dins del bosc, l'hàbitat és sensible a les talls i als incendis.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa

Freqüència dins el territori català

Forma d'implantació territorial

Diversitat florística
- ② àrea europea extensa (regió mediterrània)

► ④ rar

► ③ superfícies petites

► ① baixa. El frare cogut (*Arisarum simorhinum*) és una planta rara, amb poques localitats a Europa. La presència de la grandalla (*Narcissus poeticus*) en aquest hàbitat, al Baix Llobregat, és un fet destacable
- Grau de maduresa

Amenaça
- ③ estable (permanent)

► ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8220 Costers rocosos silícies amb vegetació rupícola

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62d Cingles i penyals silícies de les contrades mediterrànies càlides

62.31+
+36.2p

Vegetació pionera, amb matafocs (*Sempervivum* spp.) i crespínells (*Sedum* spp.), de terraprimis silícis, dels estatges montà i subalpí

Replà rocós amb *Sedum anglicum* vora Tavascan (Pallars Sobirà). A. Ferré

Aspecte

Replanets, escletxes de roca i terraprimis, colonitzats predominantment per plantes suculentas. No hi falten, però, les tofes compactes d'algunes graminies de fulla dura i altres herbes vivaces resistents a la secada. Hi tenen també una certa importància les plantes anuals de mida petita.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques –Muntanya mitjana i, més rarament, estatge subalpí.
Ambients que ocupa – Àrees rocalloses, especialment superfícies planes o poc pendents.
Clima – Medieuropeu (o subalpí). Topoclima caracteritzat per una amplitud tèrmica diària força acusada.
Substrat i sòl – Roques àcides, generalment esquistos foscos. Sòls incipients, amb molt poca capacitat de retenció d'aigua i pobres en nutrients (la majoria de les plantes arrelen a les fissures de la roca).

Crespínell (*Sedum annuum*). V. Canals

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Sempervivum tectorum</i> (matafoc comú)		•	•	
<i>Sempervivum arachnoideum</i> (matafoc teranyinós)		•	•	
<i>Sedum rupestre</i> (crespínell)		•	•	
<i>Sedum anglicum</i> subsp. <i>pyrenaicum</i> (crespínell)		•	•	
<i>Sedum annuum</i> (crespínell)		•	•	
<i>Sedum album</i> (crespínell blanc)		•		
<i>Scleranthus perennis</i>		•		
<i>Allium senescens</i> (all colombi)		•		
<i>Festuca</i> gr. <i>ovina</i>				•
<i>Silene rupestris</i>				•
<i>Calluna vulgaris</i> (bruguerola)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

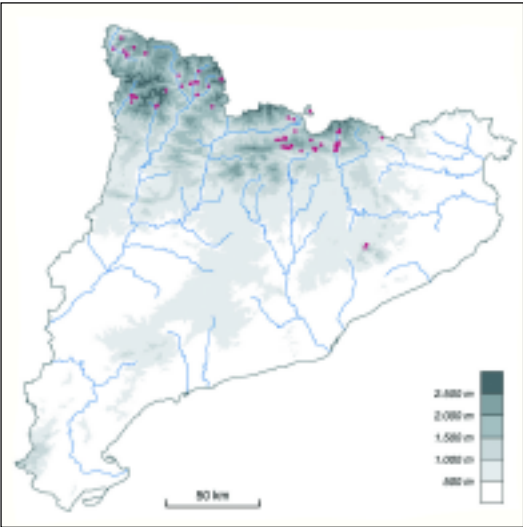
Trifolio-Thymetum caroli Font et Vigo 1984
Sempervivo tectorum-Sedetum rupestris O. Bolòs 1983
Sileno-Sedetum pyrenaici Tx. et Oberd. 1958

Distribució dins el territori català

Pirineus i territori catalanídic septentrional (Montseny).

Matafoc comú. A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No té una utilització directa. En principi, no planteja problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

- Distribució general dins Europa
- Freqüència dins el territori català
- Forma d'implantació territorial
- Diversitat florística
- Grau de maduresa
- Amenaça
- ▶ ② àrea europea extensa
- ▶ ④ rar
- ▶ ② superfícies petites
- ▶ ① mitjana
- ▶ ③ estable (permanent)
- ▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8230 Terraprimis silícis amb vegetació pionera (*Sedo-Scleranthion*)

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62d1 Terraprimis silícis amb matafocs (*Sempervivum* spp.) i crespínells (*Sedum* spp.) d'indrets rocosos dels estatges montà i subalpí

62.32+

Codines amb caragoles (*Erodium rupestre*, *E. glandulosum*), *Arenaria aggregata*, *Allium senescens*..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques

Comunitat d'*Allium moly* prop de Santa Engràcia (Pallars Jussà). X. Font

Aspecte

Codines i afloraments rocosos, poblats per petites mates, per herbes anuals i per algunes plantes bulboses, que es desenvolupen durant el període humit de la primavera. Les fissures més amples poden ser colonitzades per arbustos força grossos, com la savina o el boix.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Muntanya mediterrània.
Ambients que ocupa – Roques planeres o lleugerament pendents, sovint en situació culminal, on hi ha una erosió molt activa, especialment a causa del vent.
Clima – Mediterrani muntanyenc. Topoclima caracteritzat pels forts contrastos de temperatura i d'humitat i una intensa acció del vent.
Substrat i sòl – Conglomerats calcaris, més rarament calcàries compactes. Sòls incipients o esquelètics, sovint molt pedregosos, que retenen molt poc l'aigua.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat subarbustiu				
<i>Narcissus assoanus</i> (almesquí)		•		
<i>Erodium rupestre</i> (caragola)			•	
<i>Erodium glandulosum</i> (caragola)			•	
<i>Arenaria aggregata</i>			•	
<i>Allium senescens</i> (all colombi)			•	
<i>Dipcadí serotinum</i> (marcet)			•	
<i>Allium moly</i>			•	
<i>Festuca</i> gr. <i>ovina</i>				•
<i>Koeleria vallesiana</i> (herba rodona)				•
<i>Satureja montana</i> (sajolida)				•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Narcisso-Erodietum rupestris Romo 1989
Erodio-Arenarietum capitatae J. Vives 1964

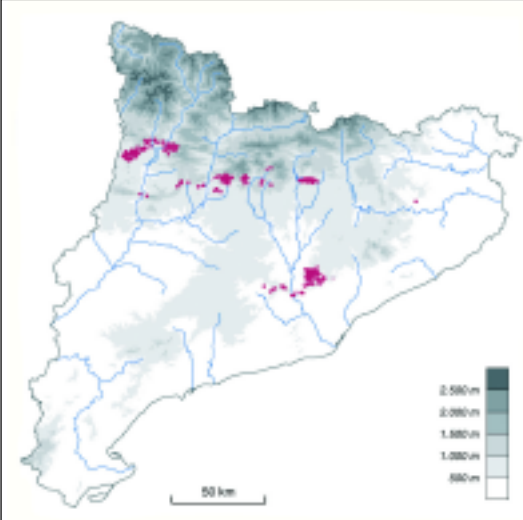
Erodietum rupestris O. Bolòs 1956
Dipcado-Allietum moly Romo 1989

Distribució dins el territori català

Prepirineus i territori catalanídic septentrional i central.

Caragola (*Erodium rupestre*). X. Font

Gestió, usos i problemes de conservació

En alguns casos és freqüentat pel bestiar com a lloc de pas, però no se'n fa un ús tradicional determinat que generi problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶	⑤	espai iberooccità localitzat
Freqüència dins el territori català	▶	④	rar
Forma d'implantació territorial	▶	②	superfícies petites
Diversitat florística	▶	①	mitjana; conté algunes espècies mediterrànies muntanyenques força rares a Catalunya, com ara <i>Erodium rupestre</i> , <i>Erodium glandulosum</i> o <i>Fritillaria lusitanica</i>
Grau de maduresa	▶	③	estable (permanent)
Amenaça	▶	①	no amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

Cap.

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

62e Codines amb caragoles (*Erodium rupestre*, *E. glandulosum*), *Arenaria aggregata*, *Allium senescens*..., en terrenys calcaris o conglomeràtics, a la muntanya mitjana poc plujosa i a les serres catalanídiques

62.41+ Roques calcàries colonitzades per líquens, no litorals

Caloplaca aurantia (de color carabassa), *Aspicilia calcarea* (blanca), diverses espècies de *Verrucaria*... en una roca calcària de la serra de Godall (Montsià). A. Ferré

Aspecte

Cingles i penyals desproveïts de vegetació vascular i amb un recobriment variable de líquens, sovint crustacis i, més rarament, esquamulosos. La composició de la flora líquènica i el seu recobriment depenen de factors molt diversos: tipus de roca, exposició a la pluja, freqüència de boires i rosades, existència de degotalls, altitud, orientació, il·luminació, freqüentació per part d'ocells, contaminació de l'aire, proximitat del mar, etc.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Des de terra baixa a l'estatge alpi.
Ambients que ocupa – Ambients molt diversos.
Clima – Qualsevol tipus de clima, des del mediterrani a l'alpi.
Substrat i sòl – Roca calcària.

Líquens

Acarospora scabra
Anema nummularium
Aspicilia calcarea
Aspicilia radiosa
Caloplaca spp.
Diploschistes ocellatus
Dirina stenhammarii
Gonohymenia nigritella
Lecanora muralis
Physcia spp.
Polyblastia spp.
Psorotichia spp.
Rocella phycopsis (orxella)
Solenospora olivacea
Teloschistes contortuplicatus
Thelidium spp.
Verrucaria spp.
Xanthoria calcicola
Xanthoria elegans
etc.

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Problastinetea immersae Roux 1978
Roccelletea phycopsis Egea 1991

Distribució dins el territori català

Bona part del territori, llevat de les àrees silícies o de relleu poc accidentat.

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús, si no és l'extracció de pedra. En conjunt, no presenta problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	▶ ① molt comú
Forma d'implantació territorial	▶ 1/3 superfícies grans, mitjanes o petites
Diversitat florística	▶ 1/2 baixa o mitjana, segons els casos
Grau de maduresa	▶ ③ estable (permanent)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62a Cingles i penyals calcaris de les contrades mediterrànies càlides

62.42+ Roques silícies colonitzades per líquens, no litorals

Rhizoplaca chrysroleuca (apotecis de color carabassa) i *R. melanophthalma* (apotecis foscos). A. Ferré

Aspecte

Cingles i penyals desproveïts de vegetació vascular i amb un recobrint variable de líquens, sovint crustacis i, més rarament, esquamulosos. La composició de la flora líquènica i el seu recobrint depenen de factors molt diversos: tipus de roca, exposició a la pluja, freqüència de boires i rosades, existència de degotalls, altitud, orientació, il·luminació, freqüentació per part d'ocells, contaminació de l'aire, proximitat del mar, etc.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Des de terra baixa a l'estatge subnival.
Ambients que ocupa – Ambients molt diversos.
Clima – Qualsevol tipus de clima, des del mediterrani a l'alpí.
Substrat i sòl – Roca silícia.

Líquens

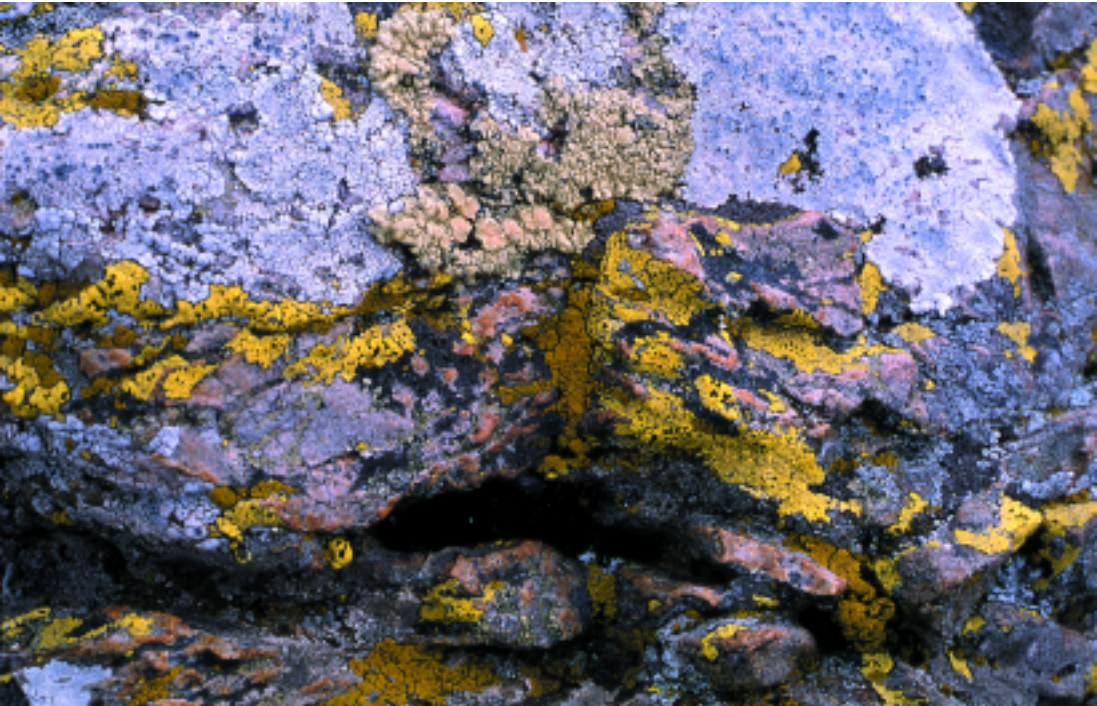
- Acarospora* spp.
- Aspicilia* spp.
- Buellia* spp.
- Caloplaca* spp.
- Candelariella vitelina*
- Lecanora* spp.
- Lecidea* spp.
- Neofuscellia pulla*
- Peltula euploca*
- Pertusaria amara*
- Pertusaria rupicola*
- Protoparmelia badia*
- Ramalina* spp.
- Rhizocarpon geographicum*
- Rhizoplaca* spp.
- Rinodina alba*
- Rocella phycopsis* (orxella)
- Spilonema revertens*
- Umbilicaria* spp.
- Xanthoparmelia* spp.
- etc.

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Rhizocarpetea geographici Mattick 1951
Leprarietea chlorinae Wirth et Wirth 1980
Roccelletea phycopsis Egea 1991

Distribució dins el territori català

Bona part del territori, llevat de les àrees calcàries o de relleu poc accidentat.

Diversos líquens crustacis (*Rhizocarpon*, *Lecanora*...) en una roca silícia de la vall de Manyanet (Pallars Jussà). A. Ferré

Gestió, usos i problemes de conservació

No se'n fa cap ús concret, si no és l'extracció directa de la roca. De manera general, no presenta problemes de conservació.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	► ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	► ② comú
Forma d'implantació territorial	► 1/3 superfícies grans, mitjanes o petites
Diversitat florística	► 1/2 baixa o mitjana, segons els casos
Grau de maduresa	► ③ estable (permanent)
Amenaça	► ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats

d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

62c	Cingles i penyals silícis de muntanya	☑
62d	Cingles i penyals silícis de les contrades mediterrànies càlides	☑

62.51

Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (*Adiantum capillus-veneris*), de les contrades mediterrànies

Roca humida amb falzia al congost de Terradets. E. Carrillo

Aspecte

Parets de roca per on s’escorre, traspua o regalima aigua regularment, cobertes per formacions de molses i algues, entre les quals arrelen algunes plantes herbàcies exclusives d’aquests ambients.

Setge blau. X. Font

Ecologia

- Àrees biogeogràfiques – Terra baixa i muntanya mediterrània (i muntanya mitjana).
- Ambients que ocupa – Superfícies rocoses sempre humides per aportacions d’aigua procedent de filtracions o d’escolament superficial, generalment ombrejades. Secundàriament, a les parets dels pous.
- Clima – Medieuropeu, mediterrani muntanyenc o mediterrani. Hàbitat molt lligat al topoclima particular de la paret de roca.
- Substrat i sòl – Roques carbonàtiques, sobretot travertins.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Plantes herbàcies				
<i>Adiantum capillus-veneris</i> (falzia)		•	•	
<i>Trachelium caeruleum</i> (setge blau)			•	
<i>Samolus valerandii</i> (dolceta)			•	
<i>Pinguicula dertosensis</i> (viola d’aigua)			•	
Estrat muscinal				
<i>Eucladium verticillatum</i>			•	
<i>Pellia fabbroniana</i>			•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Eucladio-Adiantetum Br. Bl. 1931
Trachelio-Adiantetum O. Bolòs 1947

Viola d’aigua. X. Font

Distribució dins el territori

General, però rar en zones elevades.

Gestió, usos i problemes d

L’aigua que mulla aquestes parets prové, normalment, d’escolament intern. Sol tractar-se d’afloraments d’aigua difusos, molt condicionats a l’ús que es faci del sistema hidrològic de què formen part. L’extracció d’aigua del subsòl pot fer desaparèixer l’aflorament, les obres viàries poden desviar el curs del freàtic que l’alimenta, les activitats agrícoles poden contaminar l’aigua amb pesticides... És, doncs, un hàbitat fàcilment alterable de manera indirecta. També l’abandó dels pous tradicionals n’ha reduït l’extensió.

Indicadors d’interès de conservació

- Distribució general dins Europa ▶ ② àrea europea extensa (regió mediterrània i àrees properes)
- Freqüència dins el territori català ▶ ③ bastant comú
- Forma d’implantació territorial ▶ ② superfícies petites
- Diversitat florística ▶ ① baixa; inclou, però, espècies molt estenoiques (específiques de l’hàbitat) i rares a Catalunya (*Trachelium caeruleum*, *Pinguicula dertosensis*...)
- Grau de maduresa ▶ ③ estable (permanent)
- Amenaça ▶ ③ amenaçat

Tipus d’hàbitats d’interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

62f Roques calcàries humides i degotalls, amb falzia (*Adiantum capillus-veneris*), de les contrades mediterrànies

Barretets. A. Ferré

Aspecte

Murs, parets de cases velles, bases de cingle, balmes, boques de coves, partions de pedra seca entre bancals... amb vegetació més o menys esparsa, depenent sobretot de la quantitat d'escletxes i del topoclima. Sovint s'hi fan un bon nombre de petites falgueres i de crespínells, acompanyats de plantes poc o molt nitròfiles, com ara l'ortiga, el ripoll, l'herba d'orenetes o la ravenissa. La composició florística és variable; quan els murs són força ruderalitzats s'hi poden fer poblaments més o menys densos de morella roquera.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – De la terra baixa a la muntanya mitjana.
Ambients que ocupa – Indrets poc o molt freqüentats per l'home o pel bestiar. L'hàbitat apareix en orientacions diverses, però, en general, es troba més desenvolupat en llocs obacs o poc assolellats.
Clima – Mediterrani, mediterrani muntanyenc o mediterrani europeu.
Substrat i sòl – Substrats de natura diversa (calcàries, esquistos...). El sòl que es forma a les escletxes i intersticis té sempre un contingut més o menys important de sals amoniacals.

Flora principal

	dom.	ab.	sign.	sec.
Estrat arbustiu				
<i>Ficus carica</i> (cabrafiguera)			•	
Estrat herbaci				
<i>Ceterach officinarum</i> (dauradella)		•	•	
<i>Cymbalaria muralis</i> (picardia)		•	•	
<i>Parietaria officinalis</i> (morella roquera)		•	•	
<i>Sedum dasyphyllum</i> (crespínell)		•	•	
<i>Umbilicus rupestris</i> (barretets)		•	•	
<i>Antirrhinum majus</i> (conillets)			•	
<i>Asplenium ruta-muraria</i> (falzia blanca)			•	
<i>Asplenium trichomanes</i> (falzia roja)			•	
<i>Capparis spinosa</i> (taperera)			•	
<i>Centranthus ruber</i> (herba de Sant Jordi)			•	
<i>Geranium rotundifolium</i>			•	
<i>Hyoscyamus albus</i> (jusquiam)			•	
<i>Matthiola incana</i> (violier)			•	
<i>Sedum maximum</i> (fabària)			•	
<i>Chelidonium majus</i> (herba d'orenetes)				•
<i>Diplotaxis erucoides</i> (ravenissa)				•
<i>Oryzopsis miliacea</i> (ripoll)				•
<i>Urtica dioica</i> (ortiga)				•

Sintaxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Asplenietum trichomano-rutaemurariae Kuhn et Tx. 1937 (= *Asplenio-Ceterachetum* J. Vives 1964)
Parietarium judaicae (Arènes 1929) Br. Bl. 1932 em. nom. O. Bolòs 1983
Capparietum inermis (O. Bolòs et R. Mol.) O. Bolòs 1962
Parietario-Matthioletum incanae Vigo et Terradas 1969
Sedo-Umbilicetum rupestris Vigo et Carreras 1984
Asplenietum trichomano-rutaemurariae Kuhn et Tx. 1937
Cymbalarietum muralis Görs 1966
Centranthetum rubri Oberd. 1969
Polypodio cambrici-Umbilicetum rupestris A.M. Hernández 1997

Distribució dins el territori català

General, llevat de l'alta muntanya.

Gestió, usos i problemes de conservació

Moltes formes de l'hàbitat, i especialment les que s'han originat per acció directa de l'home, estan exposades a intervencions diverses (remodelacions, eliminació de plantes, incendis per netejar les partions de pedra seca...). En conjunt, però, no presenten problemes de conservació. Localment poden estar en perill les poblacions de tapereres dels murs i edificis antics.

Mur a Castellbó (Alt Urgell). E. Carrillo

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ② àrea europea extensa
Freqüència dins el territori català	▶ ① molt comú
Forma d'implantació territorial	▶ ③ superfícies petites
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ② essencialment inestable (en gran part producte de la influència humana)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

63.1

Congestes permanents o quasi

Congestes del massís de Besiberri (Alta Ribagorça). A. Ferré

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge subnival.

Ambients que ocupa – Clotades, canals, peus de paret i altres indrets on s'acumula la neu per esllavissament o per acció del vent. Sobretot en àrees de roca dura, com ara els granits, on el relleu és més esquerp.

Clima – Alpi nivós.

Medi – Masses de neu, que mantenen sempre una temperatura no superior a 0 °C i que, sovint, retenen partícules minerals i restes orgàniques portades pel vent.

Aspecte

Clapes de neu amassada, persistents durant tot l'any o gairebé. Únicament hi poden viure algunes algues unicel·lulars, que creixen a la superfície de la neu, i petits invertebrats.

Flora principal

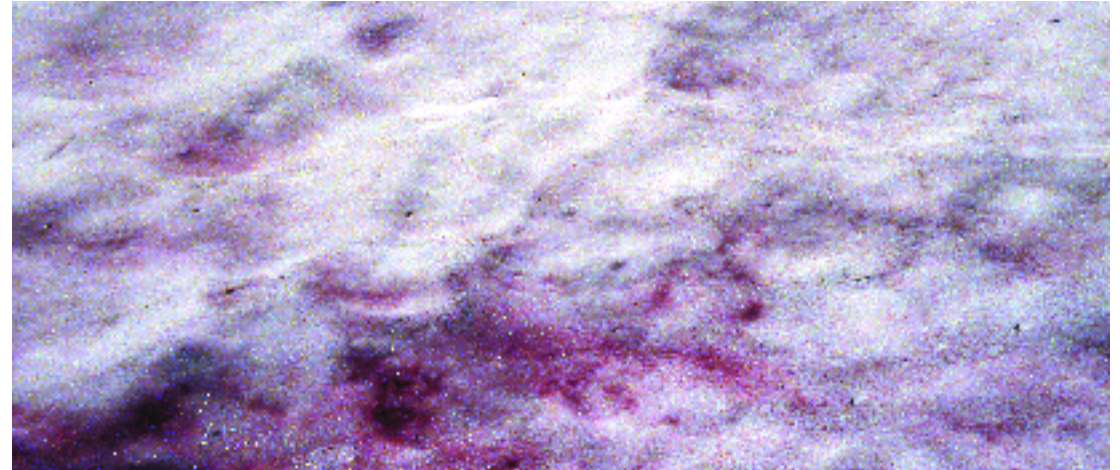
	dom.	ab.	sign.	sec.
<i>Chlamydomonas nivalis</i>		•	•	

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Poblaments d'algues microscòpiques i petits invertebrats.

Distribució dins el territori català

Pirineus, sobretot els centrals.

Neu tenyida de rosa per *Chlamydomonas nivalis*. R. Quadrada

Gestió, usos i problemes de conservació

Actualment no se'n fa cap ús (antigament se n'aprofitava la neu). De manera natural tendeixen a disminuir en quantitat i volum per l'escalfament progressiu del clima en aquests darrers anys.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ④	espai iberooccità, extens (muntanyes alpines)
Freqüència dins el territori català	▶ ⑤	molt rar
Forma d'implantació territorial	▶ ③	superfícies petites
Diversitat florística	▶ ①	baixa
Grau de maduresa	▶ ③	relativament estable
Amenaça	▶ ①	incerta

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

Cap.

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

63a Congestes permanents o quasi

63.2

Glaceres rocalloses

Glacera rocallosa, al peu del Gra de Fajol (Ripollès). A. Ferré

Aspecte

Acumulacions de grans blocs de roca de mida mètrica o submètrica, que poden arribar a cobrir superfícies d'unes quantes hectàrees, encaixats en les parts deprimides del relleu. Molt sovint tenen forma de gran lòbul convex en sentit del pendent, i presenten a sobre lòbuls més petits, arcuats en el mateix sentit. El poblament de plantes vasculars que duen és

extremament espars i pobre, a més de poc específic, però les superfícies exposades dels blocs estan força colonitzades per líquens crustacis, i sobre els blocs més alterats hi pot haver plantes de fissures o de replanets. Cal tenir en compte que aquest hàbitat no queda definit solament per la morfologia, sinó sobretot per la gènesi i la dinàmica.

Ecologia

Àrees biogeogràfiques – Estatge alpi (i part superior del subalpi).

Ambients que ocupa – Vessants de pendent moderat, generalment encarats al nord, al peu de caients rocosos i abruptes, de pics o d'agulles. Aquestes glaceres són producte dels darrers episodis tardiglacials (clima fred i sec), que propiciaren l'existència de glaç intersticial permanent entre els blocs, donant una certa plasticitat a tota la glacera rocallosa, que llisca lentament pendent avall.

Clima – Alpi.

Substrat i sòl – Les glaceres rocalloses estan formades per materials geològics diversos, bé que les més freqüents són granítics i, en segon terme, les esquistoses.

Flora principal

Estrat herbaci

Cryptogramma crista

Saxifraga moschata

Saxifraga geranioides

Rhododendron ferrugineum (neret)

dom.	ab.	sign.	sec.
			•
			•
			•
			•

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cap.

Distribució dins el territori català

Pirineus axials.

Gestió, usos i problemes de conservació

No presenten problemes de gestió ni de conservació, ja que corresponen a ambients força inhòspits i no susceptibles de cap ús.

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ④ muntanyes alpines
Freqüència dins el territori català	▶ ④ rar
Forma d'implantació territorial	▶ ② superfícies mitjanes
Diversitat florística	▶ ① baixa
Grau de maduresa	▶ ③ madur (topoclimàtic)
Amenaça	▶ ① no amenaçat

■ **Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents**

8340 Glaceres permanents

■ **Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen**

61d Tarteres i pedrusques silícies de l'alta muntanya

65.4

Coves i avencs

Boca d'un avenc al Montsec d'Ares. A. Ferré

Aspecte

Cavitats subterrànies poc o molt profundes, de desenvolupament horitzontal (coves) o vertical (avencs), sovint formades per diversos pous i galeries interconnectats. Són refugi de nombrosos animals endèmics, de vegades de distribució molt restringida. A la boca de la cavitat o poc més endins, fins allà on arriba la llum, hi poden créixer alguns vegetals.

Ecologia

Diversitat ecològica – Comprenen dues zones ben diferents, però de delimitació imprecisa: una entrada on penetra poc o molt la llum i en què els factors ambientals són una mica fluctuants, i una zona profunda, sense llum, de temperatura força constant i d'humitat elevada.

Substrat – Sobretot materials calcaris, però també altres menes de roques, especialment esquistos i pissarres.

Component biòtic

Zona de l'entrada

Diversos organismes, no necessàriament cavernícoles, però força significatius, entre els quals hi ha: falgueres (*Phyllitis sagittata*), briòfits (*Cololejeunea*, *Marchesinia mackaii*...), cianofícies (*Gloeocapsa*, *Chroococcus*...), mol·luscs (*Oxychilus*...), aràcnids (*Leptoneta*, *Scotolemon*...), isòpodes (*Porcellio*...), coleòpters (*Trechus*...), dípters (*Limonia nubeculosa*...), col·lèmbols, etc.

Zona profunda

Diversos animals, que inclouen vertebrats (diferents espècies de ratpenats) i artròpodes cavernícoles, molt especials, entre els quals aràneids, isòpodes (*Speleoneethes*...), quilòpodes (*Lithobius*...), coleòpters (*Speonomus*...), col·lèmbols (*Pseudosinella*...), etc.

Sintàxons o altres unitats tipològiques que hi corresponen

Cap.

Distribució dins el territori català

Dels Pirineus al territori catalanídic meridional.

Gestió, usos i problemes de conservació

En els casos de coves i avencs molt freqüentats per part dels espeleòlegs o d'utilització com a abocadors s'arriben a alterar, de vegades irreversiblement, el component biològic i els equilibris naturals.

Cova del Salnitre (Montserrat). X. Ariño

Indicadors d'interès de conservació

Distribució general dins Europa	▶ ① bona part d'Europa
Freqüència dins el territori català	▶ ② comú
Forma d'implantació territorial	▶ ① sense qualificació
Diversitat florística	▶ ② mitjana, però amb un nombre elevat d'organismes molt especialitzats, sovint endèmics
Grau de maduresa	▶ ③ estable
Amenaça	▶ ② localment amenaçat

Tipus d'hàbitats d'interès comunitari (annex I de la Directiva 97/62/UE) corresponents

8310 Coves no explotades pel turisme

Unitats de la llegenda de la Cartografia dels hàbitats a Catalunya (1:50.000) que el representen

Cap.

